

Meerjarenraming 2024-2029

INHOUD

I.	INLEIDING.....	6
II.	DE MIDDELENBEGROTING BIJ CONSTANT BELEID	8
	Totale middelen	8
	Totale middelen per beleidsdomein	9
	Bruto-opcentiemen	12
	Gewestdotaties BFW	16
	Gemeenschapsdotaties BFW.....	18
	Gewestbelastingen.....	21
	Andere algemene ontvangsten	23
	1.1. Andere ontvangsten	23
	1.2. Ontvangsten DAB's	23
	Toegewezen ontvangsten.....	24
	Rechtspersonen.....	26
III.	DE UITGAVENBEGROTING BIJ CONSTANT BELEID	28
	Inleiding	28
	Bespreking bij constant beleid	28
	1.1. Indexatie inzake huidige bevoegdheden	28
	1.2. Toelichting per beleidsdomein: andere kostendrijvers of budgettaire engagements.....	29
	1.2.1. Financiën en Begroting	29
	1.2.2. Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie.....	32
	1.2.3. Onderwijs en Vorming	33
	1.2.4. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	36
	1.2.5. Cultuur, Jeugd, Sport en Media	37
	1.2.6. Mobiliteit en Openbare Werken	38
	1.2.7. Omgeving	39
	1.2.8. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	40
	1.2.9. Hogere Entiteiten	42
	1.3. De globale evolutie van de vastleggings- en vereffeningskredieten bij constant beleid	42
	1.4. De geconsolideerde vastleggings- en vereffeningskredieten per beleidsdomein .	43
IV.	VORDERINGENSALDO BIJ CONSTANT BELEID	45
V.	UITVOERING REGEERAKKOORD.....	47
	Inleiding	47
	Begrotingsinspanningen.....	47
	1.1. <i>Samenvattend overzicht</i>	47
	1.2. <i>Detailoverzichten begrotingsinspanningen</i>	47
	Uitbreidingsbeleid	49
	1.3. <i>Samenvattend overzicht</i>	49
	1.4. <i>Detailoverzichten uitbreidingsbeleid</i>	49
VI.	VORDERINGENSALDO INCLUSIEF REGEERAKKOORD	52

VII. EVOLUTIE VAN DE BIJDRAGE TOT DE GECONSOLIDEERDE BRUTOSCHULD	54
VIII. VLAAMSE UITGAVENNORM.....	56
Ontvangstenevolutie	56
Uitgavenevolutive.....	57
IX. BIJLAGEN	60
Bijlage 1: Parameters.....	60
Bijlage 2: De voorschottenmethode voor de aanrekening van de gewestelijke opcentiemen en de fiscale uitgaven.....	62

Lijst met Tabellen

Tabel II-1: Verwachte inflatie en economische groei in de periode 2024-2029	8
Tabel II-2: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten bij constant beleid (in duizend euro)	10
Tabel II-3: ESR-ontvangsten bij constant beleid per beleidsdomein (in duizend euro)	11
Tabel II-4: Bruto-opcentiemen 2025-2029 volgens voorschottenmethode (in duizend euro)	12
Tabel II-5: Raming van de voorschotten	13
Tabel II-6: Bruto-opcentiemen volgens voorschottenmethode (in duizend euro)	15
Tabel II-7: Gewestdotaties BFW (in duizend euro)	17
Tabel II-8: Gemeenschapsdotaties BFW (in duizend euro)	20
Tabel II-9: Gewestelijke belastingen bij constant beleid (in duizend euro)	22
Tabel II-10: DAB's (in duizend euro)	23
Tabel II-11: Rechtspersonen (in duizend euro)	26
Tabel III-1: Indexparameters	28
Tabel III-2: Cumulatief effect indexatie op de vastleggingskredieten (in duizend euro)	28
Tabel III-3: Vastleggingskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)	43
Tabel III-4: Vereffeningskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)	44
Tabel IV-1: Vorderingsaldo bij constant beleid 2024-2029 (in duizend euro)	46
Tabel V-1: Grote rubrieken begrotingsinspanningen regeerakkoord (in duizend euro)	47
Tabel V-2: Inspanningen op eigen overheid (in duizend euro)	47
Tabel V-3: Maatregelen Werk (in duizend euro)	48
Tabel V-4: Maatregelen dienstencheques (in duizend euro)	48
Tabel V-5: Maatregelen fiscaliteit (in duizend euro)	48
Tabel V-6: Maatregelen Onderwijs (in duizend euro)	48
Tabel V-7: Maatregelen Omgeving (in duizend euro)	48
Tabel V-8: Maatregelen Welzijn (in duizend euro)	48
Tabel V-9: Grote rubrieken uitbreidingsbeleid regeerakkoord (in duizend euro)	49
Tabel V-10: Uitbreidingsbeleid Warm Vlaanderen (in duizend euro)	49
Tabel V-11: Uitbreidingsbeleid Welvarend Vlaanderen (in duizend euro)	50
Tabel V-12: Extra investeringen (in duizend euro)	50
Tabel V-13: Uitbreidingsbeleid fiscaliteit (in duizend euro)	50
Tabel V-14: Uitbreidingsbeleid varia (in duizend euro)	51
Tabel V-15: Extra ESR-8 investeringen (in duizend euro)	51
Tabel V-16: Leningsmachtigingen sociale huisvesting (in duizend euro)	51
Tabel VI-1: Vorderingsaldo inclusief impact regeerakkoord 2024-2029 (in duizend euro)	52
Tabel VII-1: Evolutie van de geconsolideerde schuld (in miljoen euro)	54
Tabel VII-2: Evolutie van de directe schuld (in duizend euro)	55
Tabel VIII-1: Parameters en determinanten uitgavennorm (t=2025)	56
Tabel VIII-2: Nominale groeivoet ontvangsten	57
Tabel VIII-3: Van nominale naar reële uitgavengroei	59
Tabel VIII-4: Overzicht toegelaten uitgaven uitgavennorm met convergentiemarge naar een evenwicht in 2027 (in duizend euro)	59
Tabel IX-1: Volledig parameteroverzicht	60
Tabel IX-2: Bruto opcentiemen volgens voorschottenmethode (in duizend euro)	65
Tabel IX-3: Raming van de voorschotten (in duizend euro)	66
Tabel IX-4: Raming van de afrekeningen (in duizend euro)	66

Lijst met Figuren

Figuur III-1: Vastleggings- en vereffeningskredieten (in duizend euro)	42
Figuur VI-1: Vorderingsaldo en saldo aftoetsing begrotingsdoelstelling (in duizend euro)	53

I. INLEIDING

De jaarlijkse begroting bevat een raming van de verwachte ontvangsten (middelenbegroting) en uitgaven (uitgavenbegroting) voor het desbetreffende kalenderjaar. Een begrotingsopmaak (hierna: BO) wordt ook in meerjarig perspectief gekaderd. De meerjarenraming wordt elk jaar naar aanleiding van de BO geëvalueerd en aangepast aan de gewijzigde omstandigheden. De raming wordt op die manier telkens uitgebreid met een jaar.

De meerjarenraming heeft steeds betrekking op zes jaar, het lopende jaar inbegrepen. De meerjarenraming vertaalt het constant beleid en de gemaakte beleidskeuzes in een indicatief meerjarig budgettaire perspectief en geeft een prognose van de evolutie van de Vlaamse begroting.

De meerjarenraming maakt dus een onderscheid tussen de prognoses bij constant beleid en de budgettaire gevolgen van nieuwe beleidskeuzes. Bij constant beleid worden de uitgangshypothesen voor de gehanteerde kostendrijvers en budgettaire engagementen onverkort doorgetrokken naar de volgende jaren.

In de bespreking bij constant beleid wordt de impact van de beleidsimpulsen en genomen begrotingsmaatregelen voor 2025 die voortvloeien uit het regeerakkoord 2024-2029 van de nieuwe Vlaamse Regering niet meegenomen. Die maken deel uit van de bespreking in hoofdstuk V.

Doorheen de meerjarenraming is het van belang om de opdeling tussen constant beleid en nieuw beleid in het achterhoofd te houden.

Bij constant beleid:

- Hoofdstuk II: duiding bij de middelenbegroting en middelenevolutie
- Hoofdstuk III: duiding bij de uitgavenbegroting en uitgavenevolutie
- Hoofdstuk IV: evolutie van het geconsolideerd vorderingensaldo

Nieuw beleid:

- Hoofdstuk V: impact regeerakkoord
- Hoofdstuk VI: evolutie van het geconsolideerd vorderingensaldo
- Hoofdstuk VII: evolutie van de geconsolideerde schuld

In hoofdstuk II leest u op basis van welke parameters de middelen worden toegewezen vanuit de Bijzondere Financieringswet (BFW). Naast de middelen die voortvloeien uit de BFW, komen ook de andere categorieën van ESR-ontvangsten aan bod: bruto aanvullende belasting op de personenbelasting (PB), gewestelijke belastingen, eigen niet-fiscale, (niet-) toegewezen ontvangsten en de eigen ESR-ontvangsten van Vlaamse instellingen die tot de Vlaamse consolidatieperimeter behoren.

Het daaropvolgende hoofdstuk gaat in op de uitgavenbegroting en de geconsolideerde vastleggings- en vereffeningskredieten per beleidsdomein, alsook de evolutie per beleidsdomein. Het gaat in op de indexatie, maakt inzichtelijk welke de gehanteerde kostendrijvers zijn en welke de lopende budgettaire engagementen zijn bij constant beleid.

Hoofdstuk IV geeft de evolutie van het geconsolideerd ESR-vorderingensaldo voor de Vlaamse overheid bij constant beleid weer.

In de daaropvolgende hoofdstukken wordt de budgettaire impact geraamd van de nieuwe beleidsimpulsen en de begrotingsmaatregelen in de komende jaren. De evolutie van het geconsolideerd ESR-vorderingensaldo inclusief nieuw beleid en begrotingsmaatregelen wordt ook vertaald naar een evolutie van de geconsolideerde schuld van de Vlaamse overheid.

In hoofdstuk VIII wordt ten slotte ingegaan op de normering van de uitgaven van de Vlaamse begroting op basis van de Vlaamse uitgavennorm zoals uitgewerkt door de expertengroep uitgavennormering in de blauwdruk voor een Vlaamse uitgavennorm.

II. DE MIDDELENBEGROTING BIJ CONSTANT BELEID

Totale middelen

De middelenbegroting van de Vlaamse Deelstaatoverheid is opgebouwd uit enerzijds een raming van de ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap en anderzijds een raming van de ontvangsten van de Vlaamse Rechtspersonen

De ontvangsten van de Vlaamse Gemeenschap zijn in grote mate afhankelijk van enkele economische parameters zoals de inflatie en de economische groei. Tabel II-1 toont een overzicht van de verwachtingen inzake inflatie en economische groei die bij de BA 2024, BO 2025 en de voorliggende meerjarenraming worden gebruikt om de opcentiemen en het toegewezen gedeelte van de BTW en de PB te ramen. Het betreft de parameters van de Economische Begroting van 15 februari 2024 (BA 2024) en 11 september 2024 (BO 2025), en van de Economische Vooruitzichten van 14 juni 2024 (2026-2029).

In vergelijking met de BO 2025 wordt de verwachte inflatie lichtjes naar beneden herzien; vanaf 2026 stabiliseert de inflatie zich op een niveau van 1,8%. De economische groei 2025 wordt op 1,3% geraamd. Ook na 2025 blijft de economie op een behoorlijk niveau presteren.

Tabel II-1: Verwachte inflatie en economische groei in de periode 2024-2029

	BA 2024 (EB 2/2024)		BO 2025 (EB 9/2024)		2026 (EV 6/2024)	2027 (EV 6/2024)	2028 (EV 6/2024)	2029 (EV 6/2024)
	2023	2024	2024	2025				
bbp	1,5%	1,4%	1,1%	1,3%	1,4%	1,3%	1,4%	1,3%
CPI	4,05%	2,8%	3,2%	1,9%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%
GZI	4,33%	2,9%	3,3%	2,1%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%

Bron: Federaal Planbureau

Begin november 2024 werden door het Federaal Planbureau geactualiseerde inflatievooruitzichten gepubliceerd, waarbij het nationaal indexcijfer van de consumtiefprijzen (CPI) in 2024 op 3,1% wordt geraamd, en in 2025 op 1,8%. Die actualisatie is in de voorliggende meerjarenraming niet verwerkt.

Behalve de klassieke parameters van inflatie en economische groei, spelen ook de fiscale capaciteit van de gewesten en gemeenschappen en het aantal leerlingen, min 18-jarigen, 0- tot en met 18-jarigen en 80-plussers van de gemeenschap een belangrijke rol bij de berekening van de middelen toegewezen vanuit de BFW. Bovendien wordt de fiscale capaciteit vanaf het aanslagjaar 2015 ook geïnterpreteerd als de regionale opdeling van de opbrengst van de federaal gebleven personenbelasting. Voor het begrotingsjaar 2025 wordt dus de fiscale capaciteit met betrekking tot het aanslagjaar 2024 toegepast. Voor een volledig overzicht van de hier gehanteerde parameters verwijzen we naar Bijlage 1: Parameters.

Voor het begrotingsjaar 2025 worden de ESR gecorrigeerde ontvangsten bij constant beleid op 60,3 miljard euro geraamd. De jaren nadien nemen de ESR gecorrigeerde ontvangsten toe van 62,0 miljard euro in 2026 tot 67,7 miljard euro in 2029.

Voor de jaren 2025 tot en met 2029 worden de cijfers in rekening gebracht zoals ze in meerjarig perspectief in constant beleid worden voorzien. In de voorliggende meerjarenraming wordt iedere budgettaire impact van beleidsmaatregelen die uiterlijk bij de BO 2024 werden genomen, als constant beleid beschouwd. Dit impliceert dat in de voorliggende meerjarenraming de maatregelen en het nieuw beleid van het Regeerakkoord 2024-2029 niet als constant beleid worden beschouwd.

Tabel II-2 geeft in grote rubrieken een overzicht van de ESR-gecorrigeerde middelen bij constant beleid voor de begrotingsjaren 2025 en volgende. In de kolom BO 2025 - Algemene Toelichting werden de wijzigingen naar aanleiding van het regeerakkoord verwerkt.

Door de zesde staatshervorming is er een stijging van de Vlaamse fiscale autonomie. De fiscale autonomie is een maatstaf die aangeeft in welke mate een (deelstaat)overheid zelf instaat voor haar eigen ontvangsten door middel van het heffen van belastingen. Voor de Vlaamse Deelstaatoverheid wordt de fiscale autonomie gevormd door de opbrengsten uit de gewestelijke belastingen enerzijds en de gewestelijke opcentiemen anderzijds. In 2014 (voor de inwerkingtreding van de zesde staatshervorming) bedroeg de fiscale autonomie 19,4%. In 2025 bedraagt ze 30,9%. In 2029 bereikt de fiscale autonomie bij constant beleid 31,7%.

Totale middelen per beleidsdomein

In Tabel II-3 worden de ESR-ontvangsten per beleidsdomein bij constant beleid weergegeven. Met de bruto-opcentiemen, de dotaties BFW en de gewestelijke belastingen wordt het leeuwendeel van de ESR-ontvangsten bij het beleidsdomein Financiën en Begroting begroot.

Tabel II-2: Grote rubrieken van de ESR-ontvangsten bij constant beleid (in duizend euro)

	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	2025 constant beleid	2026	2027	2028	2029
Bruto aanvullende belasting op de PB	10.111.963	10.807.857	10.807.857	11.155.642	11.597.118	12.058.742	12.536.675
Gewestdotaties BFW	3.450.336	3.620.529	3.620.529	3.741.129	3.875.013	4.013.287	4.153.907
Gemeenschapsdotaties BFW	29.472.402	30.459.667	30.459.667	31.220.094	32.093.609	33.105.178	34.109.719
Gewestelijke belastingen	7.459.771	7.806.059	7.830.459	8.280.189	8.482.291	8.695.037	8.917.340
Andere algemene ontvangsten	1.606.616	1.162.081	1.153.581	1.175.612	1.195.030	1.305.260	1.412.407
Toegewezen ontvangsten	700.456	794.689	778.022	783.123	796.939	817.465	796.832
Rechtspersonen	5.445.566	5.659.038	5.659.038	5.600.281	5.644.681	5.696.270	5.739.535
Totaal	58.247.110	60.309.920	60.309.153	61.956.070	63.684.681	65.691.239	67.666.415

Bron: Departement FB

Tabel II-3: ESR-ontvangsten bij constant beleid per beleidsdomein (in duizend euro)

	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	2025 constant beleid	2026	2027	2028	2029
Financiën en Begroting	51.316.978	53.226.477	53.250.877	54.937.394	56.607.756	58.541.805	60.493.955
Economie, Wetenschappen en Innovatie	375.612	0	0	0	0	0	0
Onderwijs en Vorming	2.004.996	2.075.013	2.058.346	2.059.934	2.062.060	2.063.285	2.063.551
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	750.672	695.886	695.886	700.556	704.586	713.959	719.412
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	284.819	280.381	280.381	280.477	280.477	280.477	280.477
Werk en Sociale Economie	187.085	0	0	0	0	0	0
Landbouw en Visserij	42.981	0	0	0	0	0	0
Mobiliteit en Openbare Werken	1.187.172	1.284.064	1.284.064	1.231.138	1.240.790	1.245.970	1.247.654
Omgeving	1.857.246	1.933.634	1.929.634	1.917.348	1.959.728	2.013.881	2.021.976
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	239.549	186.955	186.955	176.181	176.242	178.819	186.348
Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie	0	627.510	623.010	653.042	653.042	653.042	653.042
Hogere Entiteiten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	58.247.110	60.309.920	60.309.153	61.956.070	63.684.681	65.691.239	67.666.415

Bron: Departement FB

Bruto-opcentiemen

De gewestelijke bruto-opcentiemen worden bij de BO 2025 geraamd op 10,8 miljard euro. De jaren nadien evolueert de raming van 11,2 miljard euro in 2026 naar 12,5 miljard euro in 2029.

Tabel II-4: Bruto-opcentiemen 2025-2029 volgens voorschottenmethode (in duizend euro)

	BO 2025	2026	2027	2028	2029
Voorschotten aanslagjaar t	10.595.444	11.067.391	11.506.672	11.966.085	12.441.683
Afrekeningen vorige aanslagjaren	212.412	88.250	90.446	92.656	94.992
Bruto-opcentiemen	10.807.857	11.155.642	11.597.118	12.058.742	12.536.675

Bron: FOD Financiën, Departement FB

De gewestelijke bruto-opcentiemen zijn een belasting die geheven wordt op de in het Vlaamse Gewest geïnde federale personenbelastingen. De raming van de gewestelijke bruto-opcentiemen is in de voorliggende meerjarenraming gebaseerd op de voorschottenmethode. De voorschottenmethode houdt rekening met de in het begrotingsjaar t te ontvangen voorschotten met betrekking tot het aanslagjaar t (inkomstenjaar t-1) en met de kasmatige afrekeningen die betrekking hebben op de aan t voorafgaande aanslagjaren. De voorschottenmethode wordt in Bijlage 2: De voorschottenmethode voor de aanrekening van de gewestelijke opcentiemen en de fiscale uitgaven gedetailleerd besproken.

De raming van de voorschotten van de bruto-opcentiemen is gebaseerd op de (meerjaren)raming van de belasting Staat voor de aanslagjaren 2025 tot en met 2029 die door de FOD Financiën in haar mededeling van 3 oktober 2024 aan de gewesten en gemeenschappen werd overgemaakt. Die meerjarenraming is op zich gebaseerd op de Economische Begroting van het Federale Planbureau van 11 september 2024 en de Economische Vooruitzichten van het Federale Planbureau van 14 juni 2024.

De voorschotten van de bruto opcentiemen¹ voor 2025 worden, rekening houdend met het van toepassing zijnde voorschottenpercentage (99,55%), geraamd op 10.595.444 duizend euro. De jaren nadien nemen de voorschotten, bij constant beleid en met een voorschottenpercentage van 99,55%, toe van 11.067.391 duizend euro in 2026 tot 12.441.386 duizend euro in 2029. Rekening houdend met de voorschotten in fiscale uitgaven, ook met het van toepassing zijnde voorschottenpercentage, krijgen we de voorschotten in netto-opcentiemen. De fiscale uitgaven die naar aanleiding van de zesde staatshervorming werden geregionaliseerd, worden in de Vlaamse begroting niet als een minderontvangst maar als een uitgave begroot. Om de verwerking van de ramingen te laten aansluiten op de raming van de bruto-opcentiemen, worden voor de fiscale uitgaven enkel de voorschotten geraamd. Iedere afrekening op de fiscale uitgaven wordt immers verwerkt bij de bruto-opcentiemen².

¹ De raming van de Vlaamse bruto-opcentiemen gebeurt op basis van de herziene autonomiefactor (van 25,990% tot en met aanslagjaar 2017 naar 24,957% vanaf aanslagjaar 2018) en de hiermee gepaard gaande verlaging van het opcentiementarief (van 35,117% naar 33,257%). De Vlaamse Regering heeft met andere woorden de verlaging van de autonomiefactor, wat het regionaal aandeel in de personenbelasting is, niet tegengedraaid (alhoewel zij hiervoor de bevoegdheid heeft).

² De verwerking van de afrekeningen m.b.t. het aanslagjaar t gebeurt in de begrotingsjaren volgend op het jaar t.

Tabel II-5: Raming van de voorschotten

		AJ 2024	AJ 2025	AJ 2026	AJ 2027	AJ 2028	AJ 2029
Federaal voorschottenpercentage VS%	(1)	99,48%	99,55%	99,55%	99,55%	99,55%	99,55%
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC/BO; aan 100%)	(2)	10.045.286	10.643.339	11.117.420	11.558.686	12.020.176	12.497.923
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC/BO; aan VS%)	(3)=(2)*(1)	9.993.050	10.595.444	11.067.391	11.506.672	11.966.085	12.441.683
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC/BO; aan 100%)	(4)	1.322.901	1.291.337	1.214.486	1.091.763	1.012.272	934.431
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC/BO; aan VS%)	(5)=(4)*(1)	1.316.022	1.285.526	1.209.021	1.086.850	1.007.717	930.226
Voorschotten netto-opcentiemen (aan VS%)	(6)=(3)-(5)	8.677.029	9.309.918	9.858.370	10.419.822	10.958.368	11.511.457

Bron: FOD Financiën, departement FB; AJ 2024: ramingen bij BC 2024; AJ 2025 e.v.: ramingen bij BO 2025

Vervolgens worden de kasmatige afrekeningen van de netto-opcentiemen geraamd. Ook de raming van de kasmatige afrekeningen is gebaseerd op de door de FOD Financiën ter beschikking gestelde gegevens, maar hier betreft het de bij de federale begrotingsopmaak 2025 geactualiseerde gegevens voor alle betrokken aanslagjaren (uitvoeringscijfers tot en met aanslagjaar 2023, ramingen vanaf aanslagjaar 2024). Aangezien de federale uitvoeringscijfers en ramingen telkens betrekking hebben op de kohieren van de gewone aanslagtermijn (= kohieren tot en met 30 juni van het jaar aanslagjaar t+1), houdt de voorliggende raming van de afrekeningen ook rekening met een beperkt bedrag aan kohieren die buiten de gewone aanslagtermijn ingekohierd worden (de zogenaamde staartkohieren).

De kasmatige afrekening wordt bekomen door per aanslagjaar en per begrotingsjaar het verschil te maken tussen enerzijds de gerealiseerde of geraamde voorfinanciering³ tot en met december van het jaar t en de gerealiseerde of geraamde ontvangen bedragen tot en met februari van begrotingsjaar t+1, en anderzijds de voorschotten (al dan niet verhoogd met de reeds in vorige begrotingsjaren aangerekende afrekeningen). De verschuiving van twee maanden bij de ontvangen bedragen heeft te maken met de betaaltermijn van twee maanden na het ontvangen van het kohier.

Finaal worden de volgens de voorschottenmethode aanrekenbare ontvangsten bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren. Op deze wijze bedragen de aanrekenbare bruto-opcentiemen van het begrotingsjaar 2026 11.155.642 duizend euro en zijn samengesteld uit voorschotten (11.067.391 duizend euro) en afrekeningen (342 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2021; 153 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2022; 2.007 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2023, 20.622 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2024 en 65.127 duizend euro met betrekking tot aanslagjaar 2025). De aanrekenbare bruto-opcentiemen stijgen de daaropvolgende jaren door naar 12.536.675 duizend euro in 2029: 12.441.683 duizend euro voorschotten en 94.992 duizend euro afrekeningen.

³ Het luik voorfinanciering heeft betrekking op de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen die in de ingekohierde bedragen begrepen zijn. De voorfinanciering wordt geacht te zijn ontvangen in de maand waarin de aanslag gevestigd werd (= maand van inkohiering). De al dan niet betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige heeft geen impact op de aanrekening van de voorfinanciering. Het luik ontvangen bedragen heeft betrekking op de effectieve betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige. In geval van een negatieve belastingschuld gaat het om een teruggave door de fiscus.

Tabel II-6: Bruto-opcentiemen volgens voorschottenmethode⁴ (in duizend euro)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Voorschotten bruto-opcentiemen AJ	9.271.583	9.993.050	10.595.444	11.067.391	11.506.672	11.966.085	12.441.683
Afrekeningen AJ 2018	3.107						
Afrekeningen AJ 2019	1.505	5.260					
Afrekeningen AJ 2020	4.120	2.616	5.245				
Afrekeningen AJ 2021	24.625	3.422	171	342			
Afrekeningen AJ 2022	204.434	28.394	3.064	153	305		
Afrekeningen AJ 2023		79.220	18.628	2.007	100	200	
Afrekeningen AJ 2024			185.304	20.622	2.222	111	221
Afrekeningen AJ 2025				65.127	21.815	2.351	117
Afrekeningen AJ 2026					66.004	23.093	2.489
Afrekeningen AJ 2027						66.902	24.402
Afrekeningen AJ 2028							67.764
Totaal	9.509.375	10.111.963	10.807.857	11.155.642	11.597.118	12.058.742	12.536.675

Bron: FOD Financiën, Departement FB

⁴ De voorschottenmethode houdt uiteindelijk ook rekening met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,68% voor aanslagjaar 2015; 99,85% voor aanslagjaar 2016; 99,75% voor aanslagjaar 2017; 99,73% voor aanslagjaar 2018; 99,70% voor aanslagjaar 2019; 99,73% voor aanslagjaar 2020; 99,97% voor aanslagjaar 2021 en volgende aanslagjaren).

Gewestdotaties BFW

De gewestdotaties worden in 2025 op 3.620.529 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening van 10.617 duizend euro. Tijdens de volgende begrotingsjaren nemen de gewestdotaties toe van 3.741.129 duizend euro in 2026 tot 4.153.907 duizend euro in 2029. Een gedetailleerd overzicht is opgenomen in Tabel II-7.

De gewestdotaties omvatten het toegewezen gedeelte van de PB, inclusief het overgangsmechanisme, en de specifieke dotaties (dotaties voor de overname van gewestelijke belastingen en compensatie dode hand).

Het toegewezen gedeelte van de PB bestaat sinds 2015 uit drie componenten:

- (1) de middelen voor de bijkomende gewestelijke bevoegdheden;
- (2) de middelen voor de arbeidsmarktbevoegdheden en;
- (3) de middelen voor de fiscale uitgaven.

In 2025 wordt het toegewezen gedeelte van de PB op 3.846.738 duizend euro geraamd (3.836.356 duizend euro als basis en een positieve afrekening van 10.382 duizend euro). In 2029 loopt dit bedrag op tot 4.247.152 duizend euro. Daarnaast wordt ook het gewestelijk deel van het overgangsmechanisme onder deze categorie van ontvangsten gerapporteerd. De responsabiliseringsbijdrage (voor het gewest en de gemeenschap samen) wordt vanaf de BO 2022 als een uitgave begroot.

De specifieke dotaties (dotaties voor de overname van gewestelijke belastingen en compensatie dode hand) worden in 2025 op 63.192 duizend euro geraamd (62.956 duizend euro als basis en een positieve afrekening van 235 duizend euro). In 2029 loopt de raming op tot 67.533 duizend euro.

De toename van de gewestdotaties wordt verklaard door twee factoren. Enerzijds kennen de drie componenten en de dotaties voor de overname van gewestelijke belastingen een normaal aangroepatroon zoals voorzien in de BFW; anderzijds zorgt ook de afbouw van het overgangsmechanisme vanaf 2025 voor een positieve evolutie. Het bedrag van het overgangsmechanisme is immers negatief en bedraagt tot en met 2024 jaarlijks -321.557 duizend euro. Vanaf 2025 wordt het overgangsmechanisme lineair afgebouwd over een periode van tien jaar. In 2029 bedraagt het overgangsmechanisme -160.778 duizend euro.

Tabel II-7: Gewestdotaties BFW (in duizend euro)⁵

	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	2026	2027	2028	2029
Voorafnames op federale PB	3.725.996	3.836.356	3.934.304	4.034.898	4.139.863	4.247.152
<i>middelen diverse bevoegdheden</i>	638.632	656.892	673.865	690.899	708.751	726.667
<i>middelen arbeidsmarktbeleid</i>	1.601.534	1.649.310	1.691.315	1.734.660	1.779.849	1.826.210
<i>middelen fiscale uitgaven</i>	1.485.830	1.530.154	1.569.124	1.609.338	1.651.262	1.694.274
Mechanisme nationale solidariteit	0	0	0	0	0	0
Overgangsmechanisme	-321.557	-289.401	-257.245	-225.090	-192.934	-160.778
Correcte financiering Brusselse instellingen						
Responsabiliseringsbijdrage pensioenen (Gew & Gem)						
Specifieke dotaties	61.567	62.956	64.070	65.204	66.358	67.533
<i>Overname verkeersbelastingen</i>	19.321	19.765	20.120	20.483	20.851	21.227
<i>Overname registratie- en erfbelastingen</i>	31.405	32.126	32.705	33.293	33.893	34.503
<i>Compensatie dode hand</i>	1.086	1.086	1.086	1.086	1.086	1.086
<i>Overname spelen en weddenschappen, aut ontspanningstoestellen en openingsbelasting</i>	9.755	9.979	10.159	10.342	10.528	10.717
Subtotaal middelen Vlaams Gewest	3.466.006	3.609.912	3.741.128	3.875.012	4.013.286	4.153.906
Afrekening over het jaar t-1	-15.670	10.617				
Totale middelen Vlaams Gewest	3.450.336	3.620.529	3.741.129	3.875.013	4.013.287	4.153.907

Bron: Departement FB

⁵ Een uitgebreide toelichting aangaande de middelenvoorziening van Gewesten en Gemeenschappen na de zesde staatshervorming kan geraadpleegd worden via volgende weblink: https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2021/01/20171222_De-financi%C3%A5le-middelenvoorziening-voor-GG-na-6SHV.pdf

Gemeenschapsdotaties BFW

De gemeenschapsdotaties worden in 2025 op 30.459.667 duizend euro geraamd, inclusief een positieve afrekening van 52.402 duizend euro. Tijdens de volgende begrotingsjaren nemen de gemeenschapsdotaties toe van 31.220.094 duizend euro in 2026 tot 34.109.719 duizend euro in 2029. Een gedetailleerd overzicht is opgenomen in Tabel II-8.

De gemeenschapsdotaties omvatten het toegewezen gedeelte van de BTW en PB, de andere federale dotaties, het overgangsmechanisme en de specifieke dotaties (dotatie voor de financiering van het universitair onderwijs van de buitenlandse studenten en de dotatie voor de Nationale Plantentuin). Alhoewel de middelen van de Nationale Loterij strikt genomen geen dotatie zijn, worden ze in de voorliggende meerjarenraming toch bij de gemeenschapsdotaties gerapporteerd.

Het toegewezen gedeelte van de BTW bestaat sinds 2015 uit vier componenten:

- (1) de basis BTW-dotatie zoals die voor de zesde staatshervorming bestond;
- (2) een specifiek gedeelte van de bijkomende BTW-Lambermontmiddelen;
- (3) de dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld, en;
- (4) een recurrente verhoging met 158,5 miljoen euro ter financiering van enkele overgedragen bevoegdheden.

In 2025 wordt het toegewezen gedeelte van de BTW op 12.919.065 duizend euro geraamd (12.905.627 duizend euro als basis en een positieve afrekening van 13.438 duizend euro). In 2029 loopt dit bedrag op tot 14.496.779 duizend euro.

Het toegewezen gedeelte van de PB bestaat sinds 2015 uit drie componenten: de basis PB-dotatie zoals die voor de zesde staatshervorming bestond, het restant van de bijkomende BTW-Lambermontmiddelen en een recurrente inhouding ad 356,3 miljoen euro ter sanering van de openbare financiën. In 2016 werd een bijkomende recurrente inhouding van 356,3 miljoen euro in rekening gebracht. In 2025 wordt het toegewezen gedeelte van de PB op 7.277.451 duizend euro geraamd (7.256.585 duizend euro als basis en een positieve afrekening van 20.866 duizend euro). In 2029 loopt dit bedrag op tot 8.035.253 duizend euro.

De gemeenschappen ontvangen vanaf 2015 eveneens bijkomende toelagen voor de bijkomende bevoegdheden die hen door de zesde staatshervorming worden toegekend (gezinsbijslag, ouderenzorg, gezondheidszorg, ziekenhuisinfrastructuur (vanaf 2016), justitiehuisen en interuniversitaire attractiepolen (vanaf 2018)). Voor de Vlaamse Gemeenschap worden de bijkomende middelen in 2025 op 10.033.091 duizend euro geraamd (10.015.189 duizend euro als basis en een positieve afrekening van 17.902 duizend euro). Nadien stijgen de bijkomende toelagen door naar 11.403.971 duizend euro in 2029.

De inhoudingen die de FOD Financiën doorvoert inzake ziekenhuisinfrastructuur (inhouding op toelage ziekenhuisinfrastructuur) worden in de Vlaamse begroting als een uitgave begroot, en niet als een minderontvangst. Aangezien de Vlaamse Gemeenschap vanaf 2019 zelf instaat voor het administratief beheer van de gezinsbijslag, geschiedt er hiervoor geen inhouding meer door de FOD Financiën (artikel 68quinquies van de BFW).

Tot de gemeenschapsdotaties behoort ook het gemeenschapsdeel van het overgangsmechanisme. Tot en met 2024 bedraagt het overgangsmechanisme jaarlijks 152.795 duizend euro. Vanaf 2025 wordt het overgangsmechanisme lineair afgebouwd over een periode van tien jaar. In 2029 bedraagt het overgangsmechanisme bijgevolg 76.397 duizend euro.

De specifieke dotaties (dotatie voor de financiering van het universitair onderwijs van de buitenlandse studenten en de dotatie voor de Nationale Plantentuin) worden in 2025 op

59.421 duizend euro geraamd (59.225 duizend euro al basis en een positieve afrekening van 196 duizend euro). In 2029 loopt de raming op tot 64.197 duizend euro. Tot slot krijgt elke gemeenschap volgens artikel 62bis van de BFW een bepaald percentage van de te verdelen winst van de Nationale Loterij toegewezen. De federale ministerraad dient hiertoe de uitkeerbare winst te bepalen. Over de periode 2024-2029 wordt de raming van de Lotto-middelen constant gehouden op 33.122 duizend euro. Deze raming is gebaseerd op het voorlopig winstverdelingsplan van het dienstjaar 2024.

Tabel II-8: Gemeenschapsdotaties BFW (in duizend euro)⁶

	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	2026	2027	2028	2029
Voorafnames op BTW	12.549.818	12.905.627	13.241.174	13.616.990	14.061.458	14.496.779
Voorafnames op federale PB	7.044.461	7.256.585	7.442.410	7.633.179	7.831.875	8.035.253
Dotaties overgehevelde bevoegdheden inzake	9.689.868	10.015.189	10.320.718	10.641.703	11.024.127	11.403.971
<i>kinderbijslagen</i>	5.006.554	5.136.208	5.227.184	5.333.083	5.432.913	5.535.899
<i>kost administratief beheer gezinsbijslag (-)</i>	-	-	-	-	-	-
<i>ouderenzorg</i>	3.420.868	3.577.400	3.754.505	3.931.895	4.174.725	4.411.662
<i>diverse gezondheidszorgen en hulp aan personen</i>	665.163	685.646	705.155	724.807	745.517	766.319
<i>ziekenhuizen (vanaf bj 2016)</i>	488.582	503.625	517.942	532.365	547.563	562.828
<i>inhouding voor investeringen ziekenhuisinfrastructuur (vanaf bj 2016)</i>	-	-	-	-	-	-
<i>justitiehuizen</i>	85.435	88.271	91.118	93.964	96.994	100.024
<i>interuniversitaire attractiepolen (vanaf bj 2018)</i>	23.266	24.039	24.814	25.589	26.414	27.239
Overgangsmechanisme	152.795	137.515	122.236	106.956	91.677	76.397
Responsabiliseringsbijdrage pensioenen						
Specifieke dotaties	57.799	59.225	60.434	61.658	62.919	64.197
<i>Buitenlandse studenten</i>	48.131	49.237	50.123	51.025	51.944	52.879
<i>Dotatie Nationale Plantentuin</i>	9.668	9.989	10.311	10.633	10.976	11.319
Middelen Nationale Loterij	33.112	33.122	33.122	33.122	33.122	33.122
Subtotaal middelen Vlaamse Gemeenschap	29.527.854	30.407.264	31.220.093	32.093.608	33.105.178	34.109.719
Afrekening over het jaar t-1	-55.452	52.402				
Totale middelen Vlaamse Gemeenschap	29.472.402	30.459.667	31.220.094	32.093.609	33.105.178	34.109.719

Bron: Departement FB

⁶ Een uitgebreide toelichting aangaande de middelenvoorziening van Gewesten en Gemeenschappen na de zesde staatshervorming kan geraadpleegd worden via volgende weblink: https://fin.vlaanderen.be/wp-content/uploads/2021/01/20171222_De-financi%C3%A5le-middelenvoorziening-voor-GG-na-6SHV.pdf

Gewestbelastingen

De ramingen van de gewestelijke belastingen voor de begrotingsjaren 2025 en volgende zijn gebaseerd op de parameters van de Economische Begroting van 11 september 2024 en op de parameters van de Economische Vooruitzichten van het Federaal Planbureau van 14 juni 2024.

De activiteit op de vastgoedmarkt is in 2023 sterk teruggevallen en bleef ook in 2024 op een lager niveau. Dat heeft geresulteerd in lagere ontvangsten uit het verkooprecht. In voorliggende meerjarenraming wordt rekening gehouden met een herstel naar normale volumes tegen 2026. Concreet wordt rekening gehouden met een stijging van het aantal akten met 12% van 2024 naar 2025 en 10% van 2025 naar 2026. Na 2026 groeit het aantal transacties met 2% per jaar. Wat betreft de evolutie van de verkoopprijzen wordt rekening gehouden met een prijsevolutie die één procentpunt hoger ligt dan de inflatie.

Ook bij het hypotheekrecht wordt teruggekeerd naar normale volumes tegen 2026. Er wordt rekening gehouden met een toename van 15% van het aantal hypotheekakten in 2025 en 2026. Nadien wordt het aantal akten constant gehouden. Het gemiddelde recht evolueert in functie van de inflatie (CPI).

De ontvangsten uit het verdeelrecht en de schenkbelasting evolueren in functie van de inflatie (CPI).

De ontvangsten uit erfbelasting evolueren in functie van de inflatie (CPI). Daarnaast wordt rekening gehouden met 0,4% groei van de ontvangsten per jaar omwille van een toename van het aantal overlijdens.

De ontvangsten uit de onroerende voorheffing worden onder constant beleid geïndexeerd. Daarnaast wordt rekening gehouden met een groei van het KI met 0,6% per jaar.

De ontvangsten uit de jaarlijkse verkeersbelasting evolueren in functie van de inflatie (CPI). Er wordt uitgegaan van een groei van het wagenpark met 0,6% per jaar. Omwille van het toenemende marktaandeel van elektrische wagens, die vrijgesteld zijn van de jaarlijkse verkeersbelasting, daalt het aantal te verzenden aanslagbiljetten met 2% per jaar. Daarnaast wordt verondersteld dat de vergroening van het wagenpark van niet elektrische wagens een negatief effect zal hebben op de ontvangsten van -2% per jaar.

De ontvangsten uit de belasting op inverkeerstelling worden jaarlijks geïndexeerd (CPI). De index wordt toegepast op 40% van de ontvangsten aangezien in de tariefformule enkel de luchtcomponent wordt geïndexeerd. Er wordt geen effect van de vergroening op het gemiddelde tarief verwacht. De assumptie is dat de jaarlijkse verhoging van de CO₂-factor in het tarief het effect van de vergroening zal compenseren. Er wordt wel rekening gehouden met een daling van het aantal te verzenden aanslagbiljetten met 3% per jaar omwille van het toenemend aandeel van elektrische wagens.

Onder constant beleid kan de toename van de ontvangsten uit de kilometerheffing verklaard worden door de jaarlijkse indexering van de tarieven, een toename van de afgelegde kilometers en de vergroening van het vrachtwagenpark (relatief meer euronorm 6 vrachtwagens). Er wordt verondersteld dat het aantal kilometers toeneemt in functie van het BBP. Het vergroeningseffect bedraagt -0,4% per jaar.

De ontvangsten uit de belasting op spelen en weddenschappen en de ontvangsten uit de belasting op automatische ontspanningstoestellen evolueren in functie van de inflatie.

Tabel II-9: Gewestelijke belastingen bij constant beleid (in duizend euro)

	REA 2023	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	2025 constant beleid	2026	2027	2028	2029
Verkooprecht	2.381.906	2.416.521	2.605.199	2.712.599	3.087.892	3.237.841	3.395.070	3.559.935
Verdeelrecht	82.939	80.890	81.987	81.987	83.463	84.965	86.494	88.051
Recht op hypotheekvestiging	134.560	131.350	152.226	152.226	178.211	181.419	184.684	188.009
Schenkbelasting	454.749	529.572	543.973	518.973	528.315	537.824	547.505	557.360
Erfbelasting excl. Fiscale regularisaties	1.742.637	1.729.629	1.765.471	1.765.471	1.804.438	1.844.266	1.884.973	1.926.578
Erfbelasting fiscale regularisaties	335		0					
Onroerende voorheffing	337.336	338.666	354.451	354.451	363.353	372.112	381.083	390.270
Verkeersbelasting	1.177.362	1.203.395	1.190.442	1.190.442	1.164.452	1.138.469	1.113.067	1.088.231
Belasting op inverkeerstelling	258.101	266.055	262.249	262.249	256.322	250.478	244.767	239.186
Eurovignet	4		0					
Kilometerheffing	578.052	670.486	711.528	696.528	716.468	735.891	756.586	777.097
Spelen en weddenschappen	66.052	71.528	113.137	73.137	74.453	75.794	77.158	78.547
Automatische ontspanningstoestellen	23.527	21.679	25.396	22.396	22.822	23.232	23.650	24.076
Openingsbelasting	57		0					
Totaal	7.237.619	7.459.771	7.806.059	7.830.459	8.280.189	8.482.291	8.695.039	8.917.340

Bron: Vlabel

Andere algemene ontvangsten

1.1. Andere ontvangsten

De andere ontvangsten zijn niet-fiscale, niet-toegewezen ontvangsten die niet kunnen worden bestempeld als enerzijds opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen, of anderzijds dotaties van instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. De raming van de andere ontvangsten bij constant beleid (inclusief ontvangsten van de DAB's; zie infra) evolueert van 1.153,6 miljoen euro in 2025 over 1.175,6 miljoen euro in 2026 naar 1.412,4 miljoen euro in 2029.

De evolutie van de andere ontvangsten wordt hoofdzakelijk verklaard door de verwachte ontvangsten in het kader van het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap (rente-ontvangsten en dividenden), de verwachte Europese ontvangsten in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht (RRF) en de verwachte ontvangsten inzake REPowerEU.

De Europese ontvangsten in het kader van het relanceplan Vlaamse Veerkracht bedragen van 136,3 miljoen euro in 2025 en 40,1 miljoen euro in 2026. De RRF-ontvangsten worden geraamd vertrekkende van de benodigde VEK in 2025 en 2026 per relanceproject (vereffeningskalenders zoals opgenomen in de Vlaamse Veerkrachtrapportering van april 2024 over de finale uitvoeringsgegevens van 2023), waarna vervolgens per project de RRF-ontvangsten in overeenstemming met het aangepast Plan voor Herstel en Veerkracht worden geraamd met toepassing van de ESR-aanrekeningregels voor EU-subsidies. De geraamde ontvangsten hebben met andere woorden betrekking op de ESR-neutrale verwerking van de uitgaven in de periode 2025-2026 van alle relanceprojecten die met RRF-ontvangsten worden gefinancierd. Over de volledige relanceperiode 2021-2026 worden de RRF-ontvangsten op 1,7 miljard euro geraamd.

De ontvangsten inzake REPowerEU bedragen 79,6 miljoen euro in 2025 en 51,8 miljoen euro in 2026. Ook hier hebben de ontvangsten betrekking op de ESR-neutrale verwerking van de uitgaven in de periode 2024-2026.

1.2. Ontvangsten DAB's

Tot slot vertonen de ESR-ontvangsten van de Diensten met Afzonderlijk Beheer (DAB) in meerjarig perspectief een lichte daling. De daling situeert zich bij het Minafonds en houdt verband met de ESR-aanrekening van de schadevergoeding die in 2022 betaald werd door 3M.

Tabel II-10: DAB's (in duizend euro)

	BD	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	2025 constant beleid	2026	2027	2028	2029
VIF	M	0	0	0	0	0	0	0
Loodswezen	M	105.513	106.310	106.310	106.310	106.310	106.310	106.310
MINA	Q	188.051	162.335	162.335	154.364	154.364	154.364	154.364
Andere DAB's	X	27.568	32.576	32.576	32.942	32.975	33.369	33.763
Totaal		321.132	301.221	301.221	293.616	293.649	294.043	294.437

Bron: Departement FB

Toegewezen ontvangsten

Aan een begrotingsfonds toegewezen of geaffecteerde ontvangsten - die niet als opbrengsten uit kredietverleningen of deelnemingen kunnen worden bestempeld - zijn ontvangsten die voorbehouden worden voor het dekken van bepaalde, decretaal omschreven uitgaven. De raming van de toegewezen ontvangsten bij constant beleid evolueert van 778,0 miljoen euro in 2025 over 783,1 miljoen euro in 2026 en 796,9 miljoen euro in 2027 naar 817,5 miljoen euro in 2028 en 796,8 miljoen euro in 2029.

De evolutie van de toegewezen ontvangsten in de periode 2025-2029 wordt vooral verklaard door de evolutie van de ontvangsten van het Verkeersveiligheidsfonds, het Energiefonds en het Vlaams Klimaatfonds.

De ESR-ontvangsten van het Energiefonds, dat in hoofdzaak gefinancierd wordt via de energieheffing en de supercapregeling, evolueren van 165,0 miljoen euro in 2025 naar 181,5 miljoen euro in 2029. De jaarlijkse toename komt overeen met de indexering van de energieheffing en een hogere ontvangst ingevolge handhaving renovatieverplichtingen residentiële gebouwen vanaf 2028.

De ontvangsten van het Verkeersveiligheidsfonds bestaan uit afdrachten, exploitatieoverschotten en verkeersboetes. De raming van de verkeersboetes is afgestemd op de raming door de FOD Financiën van 3 oktober 2024. De ontvangsten van het Verkeersveiligheidsfonds nemen toe van 86,8 miljoen euro in 2025 over 109,9 miljoen euro in 2026 naar 114,4 in 2027. De jaren nadien blijven de ontvangsten stabiel op 114,4 miljoen euro. Deze raming bevat vanaf 2026 een recurrente ontvangst van 3,0 miljoen euro als gevolg van herkeuringen door herstellende.

Het Vlaams Klimaatfonds (VKF) wordt gefinancierd met het Vlaamse aandeel in de veilingopbrengsten onder het Europees systeem voor emissiehandel (EU ETS1). Deze ontvangsten zullen in de komende jaren evolueren van 298,0 miljoen euro in 2025 over 259,0 miljoen euro in 2026 en 264,0 miljoen euro in 2027 naar 274,0 miljoen euro in 2028 en 243,0 miljoen euro in 2029.

De ontvangsten zijn afhankelijk van enerzijds de veilingprijs. In de prognose wordt uitgegaan van een prijs van 70 euro/ton vanaf ESR-jaar 2025 (veilingjaar 2024). Anderzijds bestaat er veel onzekerheid over het aantal rechten dat jaarlijks zal worden geveild. Volgens de modellen zal dit volume in 2025 sterk dalen om daarna opnieuw te stijgen naar een relatief hoog niveau. Bovendien is de verdeling van de Belgische veilinginkomsten afhankelijk van de intra-Belgische lastenverdeling die nog in onderhandeling is. Bij de inschatting van de Vlaamse ontvangsten werd rekening gehouden met dezelfde verdeelsleutel (52,76%) als in de periode t.e.m. 2022. De inschatting gaat ook uit van een verderzetting van de Vlaamse deelname aan het flexibiliteitsmechanisme waarbij een deel van de emissierechten wordt geannuleerd wat resulteert in een verminderde veilingopbrengst. Tenslotte wordt er veiligheidshalve vanuit gegaan dat er vanaf veilingjaar 2026 een afroming gebeurt van 30% van de veilingopbrengsten ten voordele van de Europese begroting, hetgeen het effect van de hogere veilingvolumes teniet zal doen.

Tijdens deze legislatuur worden er een aantal nieuwe Europese systemen opgestart die voor extra opbrengsten in het VKF kunnen zorgen. Een bijkomend emissiehandelssysteem voor gebouwen en wegtransport (EU ETS2) wordt momenteel opgestart en zou vanaf 2028 bijkomende ontvangsten voor het VKF kunnen genereren, naar schatting 698 miljoen euro in 2028 en 824 miljoen euro in 2029. Vanaf 2027 worden bijkomende inkomsten verwacht van het Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM), van ca. 19 miljoen euro in 2027 naar 77 miljoen euro in 2029. Het Vlaamse aandeel in de inkomsten via het Sociaal Klimaatfonds (SKF) bedraagt naar verwachting 54 miljoen euro in 2027 en ca. 145 miljoen

euro in de daaropvolgende twee jaren. Een belangrijke onzekerheid in de inschatting van de opbrengsten uit ETS2, CABM en het SKF is het Vlaamse aandeel in de opbrengsten voor België. Voor de drie systemen werd voorlopig uitgegaan van een aandeel van 61%. In de voorliggende meerjarenraming wordt geen rekening gehouden met de inkomsten uit ETS2, CBAM en SKF.

Rechtspersonen

Tabel II-11 geeft een overzicht van de ESR-ontvangsten bij constant beleid van de Vlaamse instellingen die tot de consolidatieperimeter behoren. Instellingen met aanzienlijke bedragen aan eigen ontvangsten worden hier apart vermeld.

Tabel II-11: Rechtspersonen (in duizend euro)

	BD	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	2025 constant beleid	2026	2027	2028	2029
VIB	E/T	69.593	73.740	73.740	73.740	73.740	73.740	73.740
VITO	E/T	99.798	138.953	138.953	138.953	138.953	138.953	138.953
PMV Groep	E/T	53.997	56.272	56.272	56.272	56.272	56.272	56.272
Scholen van Morgen	F	131.106	131.084	131.084	131.717	132.492	133.288	133.288
Hogescholen en Universiteiten	F	1.585.094	1.655.222	1.655.222	1.655.222	1.655.222	1.655.222	1.655.222
Schoolinvest	F	60.535	49.651	49.651	49.651	49.651	49.651	49.651
Opgroeien Regie	G	315.212	318.220	318.220	318.220	318.220	318.220	318.220
VSB	G	371.560	336.961	336.961	341.836	345.866	355.239	360.692
VRT	H	205.084	194.741	194.741	190.744	190.744	190.744	190.744
VDAB	J/T	167.235	179.993	179.993	179.993	179.993	179.993	179.993
VVM - De Lijn	M	242.838	243.325	243.325	246.725	250.225	253.825	253.825
BAM / Lantis	M	64.051	62.602	62.602	75.005	76.505	78.005	79.605
Tunnel Liefkenshoek	M	82.537	78.670	78.670	78.670	78.670	78.670	78.670
Vlaamse Waterweg	M	119.494	116.361	116.361	116.361	116.361	116.361	116.361
De Werkvennootschap	M	151.263	263.028	263.028	151.734	151.734	151.734	151.734
VEB	Q	714.424	727.127	727.127	730.620	730.620	730.620	730.620
VWF	Q	174.246	201.101	201.101	213.664	226.779	240.502	254.897
VMSW	Q	252.426	266.728	266.728	285.799	307.202	329.718	351.452
Andere rechtspersonen	X	585.073	565.259	565.259	565.355	565.432	565.512	565.596
Totaal		5.445.566	5.659.038	5.659.038	5.600.281	5.644.681	5.696.270	5.739.535

Bron: Departement FB

In de voorliggende meerjarenraming worden de ESR-ontvangsten van de meeste instellingen op het niveau van de BO 2025 gehouden. Voor deze instellingen kan verwezen worden naar de Algemene Toelichting bij de BO 2025. Voor Scholen van Morgen, VSB, VRT en BAM wordt van dit principe afgeweken en worden de ESR-ontvangsten in meerjarig perspectief geactualiseerd.

Bij de rechtspersoon **Scholen van Morgen** stijgen de geraamde ontvangsten de komende jaren. De ESR-ontvangsten bedragen in 2029 133,3 miljoen euro t.o.v. 131,1 miljoen euro bij BO2025. De ESR-aanrekenbare ontvangsten van Scholen van Morgen bestaan volledig uit de beschikbaarheidsvergoedingen die worden betaald door de aanvragende scholen.

De ESR-ontvangsten van **de Vlaamse Sociale Bescherming (VSB)** evolueren van 336,96 miljoen euro bij de BO 2025 naar 360,0 miljoen euro in 2029. De belangrijkste ontvangsten van het agentschap zijn de zorgpremies. Deze ontvangst verhoogt naarmate het aantal bijdrageplichtigen aangroeit en de stijging van de zorgpremie per bijdrageplichtige.

De evolutie van de ESR-ontvangsten van **de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT)** in meerjarig perspectief reflecteert de ontvangsten die resulteren uit de gefaseerde validering van de gronden in het kader van het nieuwbouwproject. De bedoelde evolutie is gebaseerd op de financiële planning van 29 april 2024.

De ESR-ontvangsten van **de Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiem (BAM), ofwel Lantis**, stijgen tegen 2029 tot 79,6 miljoen euro of +17,3 miljoen euro ten opzichte van begrotingsopmaak 2025. Dit is voornamelijk het gevolg van een stijging van de ontvangsten uit dividenden en de concessies van de tunnel Liefkenshoek.

III. DE UITGAVENBEGROTING BIJ CONSTANT BELEID

Inleiding

Bij constant of ongewijzigd beleid worden de uitgangshypothese voor de gehanteerde kostendrijvers en budgettaire engagementen onverkort doorgetrokken naar de volgende jaren. De indexatie van de uitgavenbegroting en de indexatieparameters hebben een belangrijke impact op de evolutie van de uitgavenbegroting bij constant beleid. In de volgende rubrieken wordt er ingezoomd op beide evoluties bij ongewijzigd beleid.

Bespreking bij constant beleid

1.1. Indexatie inzake huidige bevoegdheden

Tabel III-1 toont de diverse indexparameters die in voorliggende meerjarenraming worden gehanteerd. Net als in de BO 2025 wordt er rekening gehouden met de inflatievooruzichten van het Federaal Planbureau van 3 september 2024.

Tabel III-1: Indexparameters

	2025	2026	2027	2028	2029
Verwachte evolutie gezondheidsindex	2,1%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%
Overschrijding spilindex	Jan/25	Feb/26	Mrt/27	Apr/28	Jun/29
Aanpassing sociale uitkeringen	Feb/25	Mrt/26	Apr/27	Mei/28	Jul/29
Aanpassing lonen	Mrt/25	Apr/26	Mei/27	Jun/28	Aug/29

Tabel III-2 toont de cumulatieve toename van de vastleggingskredieten (VAK) t.o.v. de BO 2025 als gevolg van indexatie bij ongewijzigd beleid. Er wordt vertrokken van de situatie waarbij de kredieten die bij de BO 2025 worden voorzien op de indexprovisie, toegewezen worden aan de betrokken beleidsdomeinen⁷.

Globaal genomen stijgen de VAK tegen 2029 met 3,1 miljard euro ten opzichte van de BO 2025 als gevolg van inflatie.

Tabel III-2: Cumulatief effect indexatie op de vastleggingskredieten (in duizend euro)

Beleidsdomein	2026	2027	2028	2029
Financiën en Begroting	17.988	38.913	63.361	81.987
Onderwijs en Vorming	307.273	613.817	925.636	1.222.379
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	213.182	436.378	663.867	878.833
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	22.271	45.531	69.208	92.306
Mobiliteit en Openbare Werken	64.016	127.130	192.333	257.398
Omgeving	16.529	34.627	53.046	71.145
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	14.654	30.631	46.880	62.642
Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie	120.605	238.334	362.659	476.621

⁷ De verdeling van de indexprovisie BO 2025 kan worden geraadpleegd in Bijlage 5 bij de Algemene Toelichting BO 2025.

Beleidsdomein	2026	2027	2028	2029
Hogere entiteiten	657	1.372	2.098	2.782
TOTAAL	777.175	1.566.734	2.379.088	3.146.092

1.2. Toelichting per beleidsdomein: andere kostendrijvers of budgettaire engagements

Hierna volgt een toelichting per beleidsdomein van de belangrijkste evoluties bij constant beleid (exclusief indexatie). De analyse vertrekt in principe van de VAK. In de mate dat de vereffeningskredieten (VEK) merkbaar afwijkend evolueren wordt dit expliciet vermeld. De vergelijking met het begrotingsjaar 2025 gebeurt op basis van de BO 2025 zoals ingediend in het Vlaams Parlement.

1.2.1. Financiën en Begroting

De budgettaire effecten van de verwachte overschrijdingen van de spilindex in de periode 2025-2029 worden voorzien op de functionele begrotingsartikelen. De indexprovisie wordt dus vanaf 2025 op 0 gezet, wat een daling betekent van 526,4 miljoen euro VAK en 522,8 miljoen euro VEK bij het beleidsdomein Financiën en Begroting ten opzichte van de BO 2025. De indexprovisie 2025 van 526,4 miljoen euro VAK en 522,8 miljoen euro VEK wordt verdeeld over de van toepassing zijnde beleidsdomeinen.

Voor de bijdrage aan de Pool der parastatalen (verwachte groei van de bijdragevoet met 1,5%-punt in 2026, 2,5%-punt in 2027, 2%-punt in 2028 en 2,5%-punt in 2029 impliceert een bijdragevoet van 52,5 % in 2025 oplopend naar 61% in 2029) wordt tegen 2029 een meerkost verwacht van 27,7 miljoen euro ten opzichte van de BO 2025.

Er wordt in een jaarlijks cumulatieve kredietverhoging van 6,3 miljoen euro voorzien voor het ondervangen van de budgettaire effecten van de vergrijzing van het ambtenarenkorps, de zgn. weddedrift. Tegen 2029 betekent dit een recurrente meerkost van 27,7 miljoen euro.

Het VEK ter financiering van het relanceplan Vlaamse Veerkracht bedraagt in overeenstemming met de 6de voortgangsrapportering 541,9 miljoen euro in 2025 en daalt naar 279,9 miljoen euro in 2026 wanneer de laatste vereffeningen worden voorzien.

In uitvoering van het Vlaamse luik van het REPowerEU-hoofdstuk binnen het aangepast plan voor Herstel en Veerkracht (CB0-1CBD2AN-PR), wordt een vereffening geraamd van 79,6 miljoen euro in 2025 en 51,8 miljoen euro in 2026, om in 2027 volledig weg te vallen.

Op de Oekraïneprovisie (CB0-1CBD2AM-PR) wordt in 2026 nog eenmalig 3/12de van de provisie BO 2024 aangehouden (= 25,25 miljoen euro ESR-VAK en ESR-VEK) om in 2027 volledig weg te vallen. Het meerjarig perspectief hangt af van de einddatum van het statuut voor de tijdelijk ontheemden (5 maart 2026).

In het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof-regeling, worden middelen voorzien ter ondersteuning van het plan. Hiertoe werd in 2022 een bedrag van 326 miljoen euro VAK uitgetrokken. In overeenstemming met de conceptnota PAS (VR 2022 2302 MED.0068/2) en met het uitstaande encours worden tot einde 2025 de nodige VEK voorzien om de verplichtingen te honoreren.

De in 2024 éénmalig ingeschreven 26 miljoen euro ter ondersteuning van de stopzettingregeling varkens wordt geschrapt vanaf 2025. Daarnaast wordt vanaf 2025 een nieuwe provisie ingeschreven van 200 miljoen euro oplopend naar 350 miljoen euro in 2029.

De fiscale uitgaven met betrekking tot de eigen woning (o.a. woonbonus en bouwsparen), renovatieovereenkomsten, monumenten en sociale verhuur worden bij de BO 2025 op 1.125,9 miljoen euro geraamd. Nadien evolueert de raming als volgt (federale ramingen van 3 oktober 2024; administratieve nota van de FOD Financiën van 20 september 2024):

- 1.042,3 miljoen euro in 2026;
- 914,1 miljoen euro in 2027;
- 828,8 miljoen euro in 2028;
- 745,2 miljoen euro in 2029.

De raming van de woongerelateerde fiscale uitgaven voor het aanslagjaar 2025 (BO 2025) vertrekt van de realisaties van de FOD Financiën voor het aanslagjaar 2023. De raming voor de periode 2026-2029 gaat uit van een daling van de fiscale uitgaven voor de eigen woning. Die daling is te verklaren door de verdere afbouw van de oude systemen (het bouwsparen, de Vlaamse woonbonus 2005-2014, het lange termijnsparen en de belastingvermindering voor intresten). Ook de Vlaamse woonbonus voor leningen in 2015 kent een dalend verloop. De raming van de geïntegreerde woonbonus wordt constant gehouden tot en met aanslagjaar 2026; vanaf aanslagjaar 2027 valt de impact van de 10-jarige verhoging weg en treedt in de raming een daling op. De Vlaamse woonbonus voor leningen in 2015 en de geïntegreerde woonbonus vormen samen de gewestelijke woonbonus.

De fiscale uitgaven met betrekking tot de diensten- en wijkwerkcheques worden bij de BO 2025 op 145,7 miljoen euro geraamd. Nadien evolueert de raming als volgt (federale ramingen van 3 oktober 2024; administratieve nota van de FOD Financiën van 20 september 2024):

- 151,6 miljoen euro in 2026
- 156,8 miljoen euro in 2027
- 162,1 miljoen euro in 2028
- 167,6 miljoen euro in 2029

De evolutie over de periode 2026-2029 weerspiegelt de verwachte evolutie van het totale inkomen van de particulieren. Vanaf 1 januari 2025 wordt in uitvoering van het Regeerakkoord 2024-2029 het fiscaal voordeel voor de dienstencheques en wijkwerken afgeschaft en verdwijnt de fiscale uitgave met betrekking tot de diensten- en wijkwerkcheques. De afschaffing heeft in principe pas impact vanaf aanslagjaar 2026 (begrotingsjaar 2026).

Zowel voor de woongerelateerde als de werkgerelateerde fiscale uitgaven wordt, vertrekkende van het bekomen resultaat per aanslagjaar en naar analogie met de raming van de bruto-opcentiemen, het aanrekenbare bedrag bekomen door toepassing van de voorschottenmethode.

Om meer mensen aan de slag te krijgen werd de Vlaamse jobbonus versterkt in 2024. De jaarlijkse bonus wordt opgetrokken van 600 naar 700 euro voor werknemers met de laagste wedde. Daarnaast wordt de doelgroep uitgebreid door het optrekken van de loongrenzen. Onder constant beleid kan de kost van de jobbonus geraamd worden op 248,4 miljoen euro in 2025 en verder oplopend naar 268,7 miljoen euro in 2029.

De uitgaven voor de kilometerheffing evolueren in functie van de inflatie en de verwachte ontvangsten naar 110 miljoen euro of een stijging van 5,9 miljoen.

De uitgaven voor de compensaties aan de lokale besturen bedragen 68,1 miljoen euro in 2025 en nemen verder toe tot 82 miljoen euro in 2027 om daarna geleidelijk te dalen.

De responsabiliseringsbijdrage neemt over de periode 2025-2029 toe van 565,0 miljoen euro in 2025 tot 904,5 miljoen euro in 2029 (inclusief het indexatie-effect). De voorliggende raming is het resultaat van enerzijds de toename van de onderliggende statutaire weddenmassa van 9.146,7 miljoen euro in 2024 (begrotingsjaar 2025) naar 10.208,9 miljoen euro in 2028 (begrotingsjaar 2029), onder meer door indexatie, en anderzijds de in de BFW voorziene toename van het bijdragepercentage van 6,202% voor het begrotingsjaar 2025 naar 8,860% voor het begrotingsjaar 2028. Vanaf begrotingsjaar 2029 blijft het bijdragepercentage constant op 8,860%. In de voorliggende meerjarenraming wordt rekening gehouden met de statutariseringsronde waartoe in het eerste semester van 2024 werd beslist. Verder wordt geen rekening gehouden met de gevolgen van de Expeditie Talent.

Voor het Vlaams Fonds voor de Lastendelging (VFLD) wordt 13 miljoen euro voorzien voor de brede weersverzekering, 1 miljoen euro voor de oude landbouwrampen en 1 miljoen euro voor schadedossiers. Vanaf 2026 valt 1 miljoen euro voor de afhandeling van oude landbouwrampen weg. Volgens het protocol vindt de definitieve afsluiting van de dossiers watersnood 2021 plaats in 2026. Assuralia raamt de positieve afrekening op ongeveer 14 miljoen euro.

De rentekredieten (incl. uitgifteverschillen) nemen toe van 651,35 miljoen euro in 2024 tot 1.520,47 miljoen euro in 2029.

Voor nieuwe financieringen op lange termijn voor de resterende maanden van 2024 wordt in 2024 27,53 miljoen euro toerekenbare rente voorzien. Ook de volgende jaren blijven de financieringsnoden hoog. In 2029 wordt er voor nieuwe financieringen op lange termijn 941,19 miljoen euro rente ingeschreven, ofwel een stijging met 913,66 miljoen euro. Hiervan is 92,14 miljoen euro bestemd voor nieuwe financieringen op lange termijn voor de resterende maanden van 2024. De rest van die rentekost (849,05 miljoen euro) dient voor de financiering van:

- de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen (VMSW) en het Vlaams Woningfonds (VWF) binnen de sociale huisvestingssector (352,23 miljoen euro);
- Lantis voor het Oosterweelproject (139,35 miljoen euro);
- de begrotingstekorten (132,40 miljoen euro);
- herfinanciering van bestaande Euro Medium Term Note (EMTN)-leningen die op eindvervaldag komen in de periode 2025-2029 (95,27 miljoen euro);
- de ESR-8 verrichtingen (87,04 miljoen euro);
- de kaseffecten van niet-ESR aanrekenbare uitgaven (40,23 miljoen euro);
- het Plan voor Herstel en Veerkracht (1,48 miljoen euro);
- funding delta in interne financieringen (1,03 miljoen euro).

Voor financieringen op korte termijn via het Belgian Commercial Paper (BCP)-programma en via de zichtrekening neemt de toerekenbare rente af van 87,5 miljoen euro in 2024 tot 66 miljoen euro in 2029 (-21,5 miljoen euro).

Voor de interne beleggingen van de geconsolideerde instellingen neemt de toerekenbare rente af van 70 miljoen euro in 2024 naar 40 miljoen euro in 2029 (-30 miljoen euro).

Voor de bestaande LT-leningen (incl. uitgifteverschillen) wordt de toerekenbare rente in 2024 geraamd op 463,32 miljoen euro. Tegen 2029 stijgt de toerekenbare rente hiervoor tot 467,49 miljoen euro wat een stijging is met 3,96 miljoen euro. Het grootste gedeelte hiervan is bestemd voor de EMTN-leningen (464,26 miljoen euro in 2029).

De gemeenten die uiterlijk op 31 december 2023 een gezamenlijk voorstel tot samenvoeging per 1 januari 2025 indienen bij de Vlaamse Regering kunnen genieten van een overname van een deel van hun schulden door de Vlaamse overheid. Afhankelijk van

het inwonersaantal van de gemeenten heeft de Vlaamse overheid tussen de 200 euro en de 500 euro per inwoner overgenomen op 30 september 2024. Er zijn 13 fusietrajecten principieel beslist op de verschillende gemeenteraden van de betreffende gemeenten. Op basis van het inwonersaantal van die 13 fusies wordt een bedrag van 273,16 miljoen euro ingeschreven in 2024 als over te nemen schuld van die gemeenten. Daarbovenop wordt op basis van de ontvangen aflossingstabellen 3,0 miljoen euro aan toerekenbare rente voorzien voor de over te nemen leningen in het laatste kwartaal van 2024. In 2029 wordt de toerekenbare rente daarvoor geraamd op 6,0 miljoen euro.

Tot slot worden de kosten op het rente-artikel in 2029 op 7,67 miljoen euro geraamd, wat een stijging is met 2,81 miljoen euro ten opzichte van 2024. Die stijging is het gevolg van hogere uitgiftekosten en hogere belastingen. De andere kosten blijven min of meer constant.

1.2.2. *Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie*

De uitgaven voor dienstencheques (TB0-1TDE2RA-WT) bedragen onder constant beleid 1.614,5 miljoen euro bij BO 2025, en stijgen tot 1.657,3 miljoen euro in 2029.

Het prognosemodel dat t.e.m. de BO 2024 werd gehanteerd is sterk gestuurd door de vraagzijde (het totaal aantal 80-plussers, koppels met kinderen en de reële kostprijs van een cheque). De vraagzijde is echter minder bepalend geworden door de arbeidsmarktkrapte en de daarmee verbonden wachtlijsten die bestaan bij dienstencheque-ondernemingen voor nieuwe klanten. De (toekomstige) consumptie van dienstencheques wordt met andere woorden niet gedempt door een gebrek aan (groei van de) gebruikerspopulatie, maar door een gebrek aan nieuwe werknemers. Om met die huidige context rekening te houden, werden er twee aanbodvariabelen gemodelleerd:

- een variabele die het totaal aantal dienstenchequewerknemers weergeeft (personen werkzaam in de sector)
- een variabele potentieel aantal dienstenchequewerknemers (personen werkzaam in de sector + werkzoekenden die de ambitie hebben om poetshulp te worden).

Het nieuwe prognosemodel houdt nu rekening met de basisvariabelen (dummies die maandeffecten en hamster- en terugvaleffecten bij een prijswijziging capteren, het aantal werkdagen in een maand, een variabele die de impact van corona modelleert) en die twee aanbodvariabelen.

De uitgaven voor de doelgroepverminderingen (TB0-1TDE2QA-WT) bedragen bij BO 2025 binnen constant beleid 118,6 miljoen euro en dalen tot 23,0 miljoen euro in 2029. Die daling volgt uit de beslissing van de Vlaamse Regering bij BO 2024 om de doelgroepverminderingen voor laaggeschoolde jongeren en oudere werknemers te laten uitdoven. Tegen 2029 zijn die doelgroepverminderingen volledig uitgedoofd. De 23,0 miljoen euro die resteert in 2029 omvat hoofdzakelijk de uitgaven voor de nieuwe doelgroepvermindering voor personen zonder recente, duurzame werkervaring.

De ESR-VAK van het Fonds voor Innoveren en Ondernemen (FIO) bedragen in 2025 950,4 miljoen euro bij constant beleid. Nadien evolueren de ESR-VAK van 890,6 miljoen euro in 2026 en 888,4 miljoen euro in 2027 over 886,3 miljoen euro in 2028 naar 884,1 miljoen euro in 2029.

In meerjarig perspectief wordt de evolutie van de ESR-VAK vooral verklaard door de uitgaven voor Indirect Carbon Leakage (ICL). De uitgaven voor ICL hebben een recurrent karakter. In de voorliggende meerjarenraming wordt er vanaf begrotingsjaar 2026 (veilingjaar 2024) uitgegaan van een gemiddelde CO₂-prijs op de Emissions Trading System (ETS)-markt van 70,0 euro per ton en – conform het Besluit van de Vlaamse

Regering van 3 februari 2023 tot toekenning van steun aan ondernemingen voor de compensatie van indirecte emissiekosten - een jaarlijkse regressie van de benchmark. De VEK zijn afgestemd op de vereffeningskalender van het constant beleid.

De ESR-VAK bij het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) fluctueren doorheen de jaren als gevolg van meerjarige vastleggingen (vb. Odysseusprogramma loopt vijfjaarlijks en het EoS-programma vierjaarlijks). In 2026 nemen de VAK met 86,3 miljoen euro toe t.o.v. 2025. In de andere jaren liggen de VAK steeds lager dan in 2025.

Het belangrijkste is dat de VEK die hier uit voortvloeien de afgesproken langetermijn limiet niet overschrijden. Zo mag de langetermijn VEK vanaf begrotingsronde BO 2025 gemiddeld 461,2 miljoen euro bedragen. Wanneer we de begrotingsjaren 2025-2029 beschouwen, kan vastgesteld worden dat FWO hier nog steeds aan voldoet.

De evolutie van de VEK-uitgaven van Vlaamse Instelling voor technologisch Onderzoek (VITO) staat hoofdzakelijk in functie van de oprichting van het nieuwe gebouw Earth. Het gebouw leidt tot een VAK van 55,4 miljoen euro in 2024. De vereffening wordt gespreid met 40 miljoen euro in 2024 en 15,4 miljoen euro in 2025. Vanaf 2026 vindt er geen vereffening meer plaats in het kader van het nieuwe gebouw.

Sinds 2024 worden er jaarlijks 40 miljoen euro PAS-middelen voorzien ter ondersteuning van de innovatie in de landbouw. Die middelen komen bovenop de PAS-provisie. Volgens de afspraken stijgt dit bedrag vanaf 2028 tot 45 miljoen euro. De middelen stromen deels door naar Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF - TG0-1TJG5WW-IS) om uitvoering te geven aan PAS gerelateerde investeringen en deels naar het subsidieartikel voor projecten rond innovatie in de landbouw (TG0-1TJX2WB-WT). De verdeling van de middelen varieert doorheen de jaren. In 2024 stroomt 28 miljoen euro VAK/VEK door naar VLIF (TG0-1TJG5WW-IS) om uitvoering te geven aan PAS gerelateerde investeringen. Dit stijgt van 34 miljoen euro VAK/VEK vanaf 2025 tot 39 miljoen euro VAK/VEK vanaf 2028. Naar het subsidieartikel TG0-1TJX2WB-WT vloeit er jaarlijks 6 miljoen VAK/VEK in de periode 2025-2030, met uitzondering van het jaar 2026 waar het geschatte VEK zou oplopen tot 7,5 miljoen euro.

De PAS-middelen ter ondersteuning van innovatie in de landbouw worden ingeschreven in de VLIF-begroting als ontvangst en VAK (aard 5). De niet-benutte vereffeningskredieten belanden in het saldo. Het saldo van VLIF dat toe te wijzen is aan PAS stijgt van 57 miljoen euro in 2025 tot 74 miljoen euro in 2029. Tegenover dit saldo staan engagementen die later zullen leiden tot vereffeningen. Tussen 2025 en 2029 zouden de jaarlijkse VEK stijgen van 5 miljoen euro tot 36 miljoen euro.

1.2.3. Onderwijs en Vorming

De verwachte loonuitgaven voor het onderwijzend personeel nemen bij ongewijzigd beleid tegen 2029 toe met 93,4 miljoen euro ten opzichte van de BO 2025. Die evolutie houdt geen rekening met nieuw beleid toegekend bij het Regeerakkoord voor zowel BO 2025 als de daaropvolgende jaren, maar wel met de technisch correctie op de groei van het volwassenonderwijs. In die ramingen wordt ook rekening gehouden met de maatregelen voor het inperken van het lerarentekort. Sommige van die maatregelen zijn beperkt in de tijd en lopen in constant beleid (exclusief nieuw beleid Regeerakkoord) maar tot 2025 (o.a. de verhoging van de anciënniteit voor zij-instromers naar 15 jaar).

De grootste toename situeert zich bij de lonen voor het secundair onderwijs, het deeltijds kunstonderwijs en het volwassenonderwijs, waar de geraamde uitgaven respectievelijk stijgen met 73,0, 26,6 en 29,0 miljoen euro tegen 2029 ten opzichte van BO 2025.

De grootste afname situeert zich bij de lonen voor het basisonderwijs, die dalen met 39,2 miljoen euro tegen 2029 ten opzichte van BO 2025.

Voor het secundair onderwijs is dit voornamelijk te verklaren door de verwachte evolutie van de leerlingenaantallen. Volgens de huidige prognoses blijven de leerlingenaantallen in het secundair onderwijs tot en met 2027 toenemen. Daarna zet er zich een daling in van de leerlingenaantallen door het doorsijpelen van de dalende leerlingenevolutie in het basisonderwijs. Daarnaast is er in het secundair onderwijs ook een oplopend budgettair effect door de verwachte daling van het aantal niet ingevulde vervangingen, onder andere vanwege de verwachte impact van de maatregelen om het lerarentekort terug te dringen. In het ramingsmodel wordt er uitgegaan van een afbouw van jaarlijks 5% in de eerste drie schooljaren en 15% in de laatste drie schooljaren tussen schooljaar 2024/2025 en 2028/2029. Dit heeft een toenemend effect op de budgetten van 51,1 miljoen euro tegen 2029. Het vergrijzingspercentage voor het secundair onderwijs wordt geraamd op 0%.

Bij het volwassenenonderwijs wordt er tegen 2029 een stijging van de loonkredieten verwacht van 29,0 miljoen euro. Dit is voornamelijk te verklaren door de verwachte hoge, maar degressieve groeipercentages voor de Centra voor Basiseducatie en voor de NT2 opleidingen bij de Centra voor Volwassenenonderwijs. De groei van die opleidingen is decretaal vastgelegd op de reële evolutie van het driejaarlijks voortschrijdend gemiddelde van de gewogen financieringspunten (voor de omkadering). De basis voor de berekening van de gewogen financieringspunten is het aantal financierbare of subsidieerbare cursisten. De groei van de niet-NT2 opleidingen bij de Centra voor Volwassenenonderwijs is beperkt tot een jaarlijkse groei van 0,8%. Voor het volwassenonderwijs houdt die toename rekening met een technische correctie op de groei van het volwassenonderwijs van 45,0, 60,0, 75,0 en 80,0 miljoen euro in respectievelijk 2026, 2027, 2028, 2029. Zonder technische correctie stijgen de uitgaven voor de lonen volwassenonderwijs dus met 109,0 miljoen euro tegen 2029 t.o.v. BO 2025.

Voor het basisonderwijs wordt er een daling van de geraamde uitgaven verwacht tegen 2029 t.o.v. BO 2025 van 39,2 miljoen euro. Enerzijds heeft de dalende evolutie van het leerlingenaantal een neerwaartse impact op de geraamde uitgaven. Anderzijds wordt er, net als in het secundair onderwijs, ook voor het basisonderwijs verwacht dat het aantal niet ingevulde vervangingen zal dalen door de maatregelen om het lerarentekort terug te dringen. In het ramingsmodel wordt er voor dit laatste element uitgegaan van een afbouw van jaarlijks 15% vanaf schooljaar 2024/2025 tot en met 2027/2028. Dit heeft een toenemend effect van de budgetten van 51,5 miljoen euro tegen 2029. Het vergrijzingspercentage voor het basisonderwijs wordt geraamd op 0%.

Naast het leerplichtonderwijs en het volwassenenonderwijs nemen ook de loonuitgaven binnen het deeltijds kunstonderwijs (DKO) toe met 26,6 miljoen euro tegen 2029 t.o.v. BO 2025. Die hogere loonuitgaven zijn hoofdzakelijk te wijten aan het stijgend leerlingenaantal en de toename van het geraamde vergrijzingspercentage met 0,156%. De hogere loonuitgaven worden wel getemperd door extra ontvangsten voor het inschrijvingsfonds DKO: de te innen inschrijvingsgelden zouden tegen 2029 toenemen met 1,0 miljoen euro t.o.v. BO 2025.

Bij de Centra voor Leerlingenbegeleiding wordt er een totale meerkost verwacht van 0,6 miljoen euro tegen 2029 t.o.v. BO 2025. Reden hiervoor is de relatief beperkte impact van een vergrijzingspercentage van 0,07%.

De verwachte stijging van het leerlingenaantal in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs heeft ook een invloed op de werkingskredieten, die toenemen met 9,0 miljoen euro in 2029 t.o.v. de BO 2025. In het gewoon en buitengewoon basisonderwijs dalen de werkingsmiddelen met 6,4 miljoen euro t.o.v. de BO 2025.

Analoog met de loonkredieten nemen ook de werkingskredieten van het volwassenenonderwijs toe op basis van een verwachte stijging van het aantal financierbare of subsidieerbare cursisten. Tegen 2029 stijgen de werkingskredieten met 9,0 miljoen euro t.o.v. BO 2025, waarvan 6,2 miljoen euro via het fonds volwassenenonderwijs. Die 7,3 miljoen euro wordt volledig gefinancierd door de aanwending van de geïnde inschrijvingsgelden.

Voor de studietoelagen wordt een constante stijging verwacht, die leidt tot een meerkost van 13,1 miljoen euro tegen 2029 (exclusief impact gezondheidsindex). Die stijging is het gevolg van de groei van het aantal unieke studenten ingeschreven in Vlaamse financierbare opleidingen.

De basisfinanciering voor het hoger onderwijs vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming neemt bij ongewijzigd beleid en exclusief indexatie tegen 2029 toe met 143,8 miljoen euro t.o.v. BO 2025. Het gaat om een toename ten gevolge van het kliksysteem op de financiering hoger onderwijs, waarbij er de volgende jaren nog jaarlijks een positieve klik wordt verwacht op het variabel onderwijsdeel voor de professionele bachelors, voor de graduaatsopleidingen (vanaf 2025 is het reguliere kliksysteem ook van toepassing op die opleidingen), voor de academische opleidingen aan de universiteiten en ten gevolge van dit laatste ook een toename van het variabel onderzoeksdeel voor de universiteiten (om de 55/45-verhouding te respecteren).

Naast de basisfinanciering aan het hoger onderwijs dalen vanaf 2027 de loonlasten voortvloeiend uit akkoorden tussen het UZ Gent en de Vlaamse Regering inzake sectorale programmatie met 20% en dalen de investeringssubsidie en subsidie voor wetenschappelijke en technische uitrusting voor UZ Gent met 10%. Dit zorgt respectievelijk voor 4,2 en 1,5 miljoen euro minder uitgaven tegen 2029.

Wat betreft de investeringen in scholenbouw convergeren enerzijds de VEK van het Gemeenschapsonderwijs GO! en het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) bij ongewijzigd beleid in de richting van de reguliere VAK. Bij het GO! stijgen de verwachte vereffeningen tegen 2029 met 10,4 miljoen euro. Gelijkaardig dalen de verwachte vereffeningen bij AGION tegen 2029 met 49,4 miljoen euro.

Bovenstaande bewegingen zijn echter samen te zien met de investeringsmiddelen voor schoolinfrastructuur die nog voorzien zijn bij het Departement Onderwijs en Vorming op de capaciteitsprovisie en het luchtkwaliteitsfonds. Die middelen worden jaarlijks herverdeeld naar GO! en AGION op basis van de noden en zijn dan ook oorzaak van bijkomende behoeften aan VEK bij beide instellingen. De VEK voor die middelen kennen jaarlijkse opstappen en nemen tegen 2029 bij ongewijzigd beleid toe met respectievelijk 49,4 en 5,0 miljoen euro.

Bij de rechtspersonen Agion en GO! evolueren de totale ESR-uitgaven de komende jaren respectievelijk van 464,7 en 122,4 miljoen euro bij de BO 2025 naar 359,9 en 138,1 miljoen euro in 2029.

Bij de rechtspersoon Scholen van Morgen evolueren de ESR-uitgaven de komende jaren van 101,2 miljoen euro bij de BO 2025 naar 101,6 miljoen euro in 2029. Sinds 2023 worden er enkel nog onderhoudswerken uitgevoerd door Scholen van Morgen aan de opgeleverde nieuwbouwprojecten.

Bij de rechtspersoon School Invest evolueren de ESR-uitgaven de komende jaren van 50,9 miljoen euro bij de BO 2025 naar 64,6 miljoen euro in 2029.

1.2.4. Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Voor het groeipad van het urencontingent gezinszorg (GB0-1GHF2TH-WT) werd tijdens de politieke besprekingen van de BO 2024 een groeipad vastgelegd voor de komende jaren. Het groeipad zal in 2025 met maximaal 0,5% groeien. In 2026 en 2027 is het maximale groeipad vastgelegd op 1%. De jaren nadien (2028 en 2029) stijgt het maximale voorziene groeipad naar 2,5%. Dit leidt tot een cumulatieve verhoging van de kredieten met 59,67 miljoen euro VAK en VEK in 2029 ten opzichte van het begrotingsjaar 2025.

In 2029 nemen de uitgaven in het kader van impulseo (GB0-1GDF2KB-WT) cumulatief toe met 3,26 miljoen euro VAK en VEK ten opzichte van de BO 2025. Die stijging is voornamelijk het gevolg van de aangroei van het aantal huisartsen aan gemiddeld 2% per jaar.

Ter financiering van de maatregel 'eindeloopbaan' (GB0-1GHF2TG-WT) wordt er elk begrotingsjaar 5 miljoen euro VAK en VEK toegekend. De kredieten stijgen in 2029 cumulatief met 20 miljoen euro VAK en VEK ten opzichte van BO 2025.

De uitgaven op de VAK Groeipakket (GB0-1GEF2QX-IS) kunnen onderverdeeld worden in een aantal grote componenten:

- De rechten Groeipakket die in het lopende jaar worden toegekend. Daarbij kan nog een onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds de uitgaven op prijsniveau 2019 (dit wil dus zeggen gerekend aan de toeslagbedragen die geldig waren op 01/01/2019) en de bijkomende uitgave als gevolg van de indexering (dus door het verschil tussen het werkelijke toeslagbedrag na indexering en het toeslagbedrag op prijsniveau 01/01/2019).
- De regularisaties, zijnde de kost van de rechten uit voorgaande jaren die retroactief worden toegekend. Tussen het moment waarop er recht op Groeipakket ontstaat en de toekenning ervan kan er door allerlei redenen een vertraging zitten, wat leidt tot een regularisatie.
- Een aantal andere kosten zijn bijvoorbeeld verwijlinteressen die moeten worden toegekend na een (gerechtelijke) beroepsprocedure in het kader van de zorgtoeslag en de toekenning van 1,5% van de geïnde terugvorderingen die de uitbetalingsactoren ontvangen (op basis van een decretale bepaling).

Jaarlijks neemt het benodigde budget voor de VAK Groeipakket toe met een bedrag tussen de 110 en 122 miljoen euro (gemiddeld 116 miljoen euro per jaar). Het grootste deel van de toename (meer dan 80%) is te verklaren door de jaarlijkse indexering van 2% in september. Een ander element is de evolutie van de rechten van het lopend jaar (prijsniveau 2019) die wordt bepaald door de aantallen rechtgevendende kinderen en de samenstelling van die groep (vooral de verhouding kinderen met transitiebedragen <> kinderen met nieuwe bedragen is hier van belang).

Binnen jeugdhulp (GB0-1GEF2MX-IS) worden de jaarlijkse bijkomende uitgaven geraamd op een cumulatieve stijging van 44,8 miljoen euro tegen 2029. Die stijging houdt de uitgaven in voor herstelgerichte afhandelingen en specifieke acties, de weddedrift jeugdhulp en de aangroei van de kostendrijver pleegzorg.

De betaalverplichtingen voor de investeringen in de gemeenschapsinstellingen jeugdhulp (GB0-1GEF5MX-IS) zullen in 2029 cumulatief met 17,2 miljoen dalen tegenover 2025.

Ter compensatie van de weddedrift in de sector van de kinderopvang (GB0-1GEF2UX-IS) wordt geraamd dat er in 2029 ten opzichte van BO 2025 3,0 miljoen euro meer zal nodig zijn.

Binnen het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) nemen VAK en VEK uitgaven in het kader van de ziekenhuisfinanciering tegen 2029 toe met respectievelijk 52,9 miljoen euro en 70,5 miljoen euro. Dit is het effect van enerzijds het forfaitair systeem (strategisch en instandhoudingsforfait), de alternatieve- en klassieke financiering en anderzijds de onderdelen A1 en A3 uit het KB Budget Financiële Middelen (BFM).

Binnen het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) dalen de ESR-VAK uitgaven bij constant beleid cumulatief met 36,3 miljoen in 2029 tegenover de BO 2025. De ESR-VEK uitgaven daarentegen stijgen cumulatief met 16 miljoen in 2029 tegenover de BO 2025.

Binnen het agentschap Vlaamse Sociale Bescherming stijgen de ESR-VAK en -VEK uitgaven cumulatief met 159,35 miljoen euro in 2029 tegenover de BO 2025. De belangrijkste maatregelen die hierop een effect hebben zijn:

- de mobiliteitshulpmiddelen die jaarlijks een groeipercentage hebben van 3,5%;
- de uitgaven in het kader van het zorgbudget voor de zwaar zorgbehoevende;
- het krediet ter financiering van de woonzorgcentra;
- de toename van de zorgzwaarte binnen de woonzorgcentra.

1.2.5. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

De kredieten voor cultuur- en jeugdinfrastructuur evolueren in functie van de VAK- en VEK-behoefte van de vooropgestelde infrastructuurprojecten. Onder constant beleid wordt verwacht dat het VAK zal toenemen ten opzicht van 2025, met een zwaartepunt in 2027 van 93,4 miljoen euro VAK. Het VAK zal in de daaropvolgende jaren afnemen tot 44,3 miljoen euro in 2029. Het VEK volgt uit de vereffeningsskalender voorzien voor de infrastructuurprojecten. Zodoende evolueert het VEK van 47 miljoen euro in 2025 naar 89 miljoen euro VEK in 2029. Deze kredieten worden naast reguliere infrastructuurprojecten aangewend voor de volgende culturele topinfrastructuurprojecten:

- de nieuwbouw M HKA
- Opera Gent
- de renovatie van BOURLA
- de verbouwing van Mu.ZEE

De raming van de pensioenverplichtingen van de statutaire VRT-ambtenaren is gebaseerd op een analyse van het Departement Cultuur, Jeugd en Media (CJM), na input van VRT en de Federale Pensioendienst. De pensioenverplichtingen worden bij de BO 2025 op 86,1 miljoen euro geraamd (inclusief 0,2 miljoen euro begrafenisvergoeding). In meerjarig perspectief is de budgettaire impact van de pensioenverplichtingen afgestemd op het verwachte verloop van de pensioneringen bij de VRT. De geraamde meerkost ten opzichte van 2025 bedraagt 0,5 miljoen euro in 2026 en loopt op tot 3,2 miljoen euro in 2029 (exclusief index).

De voorliggende meerjarenraming is met betrekking tot de VRT gebaseerd op de beheersovereenkomst 2021-2025 en, inzake de nieuwbouw, op de financiële planning van 29 april 2024.

Met betrekking tot de financiering van de pensioenverplichtingen van de VRT-statutairen houdt de meerjarenraming rekening met een stijgende trend van de werkgeversbijdrage die door de VRT aan het departement CJM wordt betaald. De werkgeversbijdrage bedraagt 10,9 miljoen euro in 2025 en loopt op tot 11,7 miljoen euro in 2029.

Zoals supra gesteld is de impact van de nieuwbouw gebaseerd op het financieel plan van 29 april 2024. De investeringen in het kader van het nieuwbouwproject worden bij de BO 2025 op 143,0 miljoen euro geraamd (exclusief het krediet voorzien op de provisie REPowerEU; inclusief de investeringen business as usual). Hiermee bereiken de investeringsuitgaven in het kader van het nieuwbouwproject in 2025 hun hoogtepunt. Vanaf 2026 zijn inzake de nieuwbouw de belangrijkste investeringsuitgaven achter de rug. In 2026 worden de bedoelde investeringsuitgaven op 80,9 miljoen euro geraamd. Nadien evolueren de investeringsuitgaven naar 25,1 miljoen euro in 2027, 19,0 miljoen euro in 2028 en 19,1 miljoen euro in 2029. Vanaf 2027 wordt er bovendien inzake de werkingsuitgaven een besparing verwacht. De nieuwbouw wordt ten bedrage van 10,2 miljoen euro gefinancierd door trekkingen op de provisie REPowerEU:

- 1,3 miljoen euro in 2023;
- 1,9 miljoen euro in 2024;
- 2,2 miljoen euro in 2025 en;
- 4,8 miljoen euro in 2026.

Tot slot wordt vermeld dat in de voorliggende meerjarenraming de toelage aan VRT over de periode 2026-2029 geïndexeerd wordt conform de bepalingen van de beheersovereenkomst 2021-2025. Onder constant beleid worden er geen verdere aanpassingen doorgevoerd.

Mede op basis van voorgaande elementen evolueren de ESR-VAK van VRT van 595,8 miljoen euro bij de BO 2025 over 533,4 miljoen euro in 2026 en 472,0 miljoen euro in 2027 naar 465,1 en 464,5 miljoen euro in respectievelijk 2028 en 2029 (exclusief indexatie vanaf 2026).

De VEK op de toelage aan Sport Vlaanderen nemen tegen begrotingsjaar 2029 af met 4,3 miljoen euro t.o.v. BO 2025.

1.2.6. Mobiliteit en Openbare Werken

De ESR-VAK van Vlaamse Vervoersmaatschappij (VVM) De Lijn dalen tegen 2029 met 13,7 miljoen. Dit is voornamelijk het gevolg van uitvoering van het openbaredienstencontract. De efficiëntiewinsten die hierdoor worden gemaakt leiden tot een daling van 13,2 miljoen euro aan ESR-uitgaven tegen 2029.

Bij de brandstoffen is er rekening gehouden met een vergroening van de vloot van VVM De Lijn. Hierdoor is er een volumestijging voorzien voor het verbruik van elektriciteit (+9,7 miljoen euro VAK) en een volumedaling voor het verbruik van fossiele brandstoffen (-4,3 miljoen euro VAK) tegen 2029.

De actualisatie van de parameters voor de indexeringsmechanismen van regie, exploitanten (waaronder Vervoer Op Maat) en leerlingenvervoer zullen ook nog een invloed hebben op de ESR-VAK van VVM De Lijn. Om de invloed van de manuele indexen op meerjarig perspectief te kaderen wordt verwezen naar het hoofdstuk 'index'.

De ESR-VEK van Lantis nemen tegen 2029 toe met 209,7 miljoen euro tot 1.446,1 miljoen euro. Hier valt een onderscheid te maken tussen de hoofdwerken (+105,9 miljoen euro, buiten begrotingsdoelstelling), de voorbereidende werken en andere categorie IV-uitgaven

waaronder PFAS (-46,4 miljoen euro), uitgaven in kader van de leefbaarheidsprojecten (+141,5 miljoen) en de andere niet-Oosterweelgebonden uitgaven (+8,9 miljoen euro) zoals uitgaven voor verkeersveiligheid en het toekomstverbond.

De vereffeningskalender van de Werkvennootschap veroorzaakt een opstoot aan VEK in 2028 door vastleggingen in het verleden. In 2029 komen de ESR-VEK dan opnieuw bijna op het niveau van de VEK ingeschreven bij BO 2025 (+6 miljoen euro t.o.v. 2025).

De ESR-VAK in het Verkeersveiligheidsfonds stijgen tegen 2029 met 21,1 miljoen euro. Die stijgende evolutie is samen te zien met een evenredige stijging in de ontvangsten uit verkeersboetes (zie ook toelichting ontvangsten).

1.2.7. *Omgeving*

Het Vlaams Klimaatfonds (VKF) wordt gefinancierd met het Vlaamse aandeel in de veilingopbrengsten onder het Europees systeem voor emissiehandel (EU ETS1). Die ontvangsten zullen in de komende jaren waarschijnlijk dalen van 298 miljoen euro in 2025 naar ca. 243 miljoen euro in 2029 (zie bespreking hoofdstuk II - Middelen).

De inkomsten uit ETS1 worden aangewend voor:

- de cofinanciering van Vlaams klimaatbeleid
- de uitvoering van beleid inzake flexibiliteitsmechanismen
- internationale klimaatfinanciering
- remediëring van competitiviteitsverlies t.g.v. klimaatbeleid
- flankerend beleid voor het terugdringen van bijkomende ruimte-inname voor wonen en werken.

Die uitgaven zullen stijgen van 268,1 miljoen euro in 2025 naar 275,3 miljoen euro in 2029.

Zoals in hoofdstuk II (Middelen) reeds besproken is de verwachting dat er de komende jaren extra ontvangsten kunnen volgen uit een aantal nieuwe Europese systemen die worden opgezet (EU ETS2, CBAM en SKF). Die ontvangsten zijn niet opgenomen in deze meerjarenraming. Zoals voorzien in het regeerakkoord kunnen Vlaamse inkomsten van het nieuwe ETS2 worden ingezet om de transitie te ondersteunen bij de ESR-sectoren (Mijn VerbouwPremie, Mijn VerbouwLening, collectief renovatiebeleid, Vlaams Sociaal Klimaatplan...).

Het Energiefonds wordt in hoofdzaak gefinancierd via de energieheffing en de supercapregeling (zie bespreking hoofdstuk II - Middelen). Na aftrek van de uitgaven voor een hele reeks andere verplichtingen gefinancierd met die energieheffing (o.a. groene warmte, financierings- en begeleidingskosten MVL, VREG-dotatie, ...) kan het resterende saldo ingezet worden voor de betaling van vergoedingen aan netbeheerders in het kader van hun openbaredienstverplichtingen (voor de tempering van de energiefactuur). Daarnaast ontvangt het energiefonds jaarlijks 20,0 miljoen euro (via interne stroom) uit het Klimaatfonds als bijdrage voor de energielening+ en het renteloos renovatiekrediet. Bijkomend wordt het saldo van het Klimaatfonds ingezet voor de uitgaven van het energiebeleid. De uitgaven van het energiefonds evolueren van 185,0 miljoen euro in 2025 naar 202,0 miljoen euro in 2029.

De Vlaamse Regering heeft een leningsmachtiging om via energiehuizen MijnVerbouwLeningen noodkoopleningen toe te kennen aan doelgroepen. De leningsmachtiging daalt bij constant beleid van 241,1 miljoen euro in 2025 naar 84 miljoen. In het Vlaamse Regeerakkoord is wel beslist om de leningsmachtiging terug op te trekken.

De impact hiervan is beschreven in het hoofdstuk "uitvoering regeerakkoord". De fundingkost van die leningsmachtiging wordt aangerekend op het energiefonds.

Naast het Energiefonds worden ook andere kredieten ingezet voor het energiebeleid. Het gaat bijvoorbeeld over de bijdrage vanuit de reguliere kredieten bij de toekenning van MijnVerbouwPremie en de retroactieve investeringspremie (RAI), vergoedingen voor de energiehuizen. Die reguliere kredieten evolueren van 241,1 miljoen euro in 2025 naar 19,8 miljoen euro in 2029.

Het Vlaams Gewest ondersteunt de rioolbeheerders voor de aanleg en het onderhoud van gemeentelijke rioleringen. De VEK-behoeften evolueren de komende jaren naar het jaarlijkse VAK niveau van 122,1 miljoen euro, rekening houdende met een gemiddelde doorlooptijd per project van 14,5 maanden.

In 2023 en 2024 werd er respectievelijk 100 miljoen euro en 105 miljoen euro VAK geïnvesteerd in het Vlaams Klimaatadaptatieplan (VAP) dat Vlaanderen helpt voorbereiden op de effecten van de klimaatverandering. De VEK-behoefte in 2029 voor de uitvoering van de VAP-projecten, die opgestart werden in 2023 en 2024, bedraagt 2,8 miljoen euro t.o.v. het referentiebudget van 26,2 miljoen euro VEK bij de BO 2025.

De uitvoering van de dossiers in het kader van de bouwshift wordt constant gehouden op 50 miljoen euro VAK en VEK per jaar.

Bij de BO 2023 werd voor 5 jaar 20 miljoen euro voorzien in het kader van stroomgebiedbeheerplannen. Dit budget valt weg in 2028.

In de ramingen voor FS3 vertrekken we onder constant beleid van een voortzetting van de productie van de voorbije jaren of een jaarlijks volume aan vastleggingen van 730 miljoen euro, stijgend tot 750 miljoen euro tegen 2029. Die hebben een gecumuleerd effect op de te betalen rentesubsidies die tegen het begrotingsjaar 2029 toenemen met 113,7 miljoen euro ten opzichte van de BO 2025.

Voor de subsidies geconventioneerde huur stijgen de kredieten bij VMSW tegen begrotingsjaar 2029 naar 12,8 miljoen euro. De stijging t.o.v. de BO 2025 bedraagt 6,8 miljoen euro.

De ramingen voor Mijn VerbouwPremie worden constant gehouden op het niveau van 2025, ofwel 76,4 miljoen euro.

1.2.8. Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

In uitvoering van het decretaal voorziene groeipad van 3,5% procent voor het Gemeentefonds nemen de kredieten tegen het begrotingsjaar 2029 cumulatief toe met 484,9 miljoen euro t.o.v. de BO 2025. De aanvullende toelage voor centrumsteden en de dotatie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) stijgen in diezelfde periode volgens hetzelfde groeipad met respectievelijk 28,4 miljoen euro en 2,9 miljoen euro. Anderzijds wordt de aanvullende dotatie van 83 miljoen euro om de gemeenten te compenseren voor de afschaffing van de Elia-taks in 2026 gehalveerd om vanaf 2027 volledig weg te vallen.

De dotaties aan de lokale besturen in het kader van de overname van de helft van de door hen verschuldigde responsabiliseringsbijdrage nemen toe met 175,8 miljoen euro tot 526,4 miljoen euro in 2029. Op het openruimtefonds wordt vanaf 2025 een jaarlijkse groeivoet van 3,5% toegepast zodat de kredieten stijgen naar 146,6 miljoen euro tegen 2029, of

een toename met 18,9 miljoen euro. De bijkomende middelen voor open ruimte vanaf 2026 worden apart besproken onder nieuw beleid.

Vanaf 2026 vallen de subsidies ten belope van 150 miljoen euro aan lokale besturen, de VGC en de kleine Vlaamse faciliteitengemeenten in het kader van de financiële ondersteuning omwille van de inflatie volledig weg. De uitdovende subsidie die werd toegekend aan de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen in het kader van de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden en instellingen van de provincies naar het lokale en Vlaamse bestuursniveau bedraagt 3,1 miljoen euro in 2025 en valt eveneens weg vanaf 2026. De subsidies aan de gemeenten ter compensatie van het verlies aan ontvangsten uit energiedividenden bedragen in 2024 nog 29 miljoen euro en doven verder uit om tegen 2027 volledig weg te vallen.

De totale enveloppe 2025-2030 voor de verkiezingen bedraagt 11,9 miljoen euro, waarvan 2,8 miljoen voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement in 2029 en 9,1 miljoen euro voor de lokale en provinciale verkiezingen in 2030. De raming houdt geen rekening met een eventuele vernieuwing en uitbreiding van het digitaal stelsysteem.

De organisatie van Flanders Technology & Innovation (FTI) vindt om de twee jaar plaats. Er wordt hiervoor in de oneven jaren telkens 12 miljoen euro VAK voorzien. Dat wil zeggen dat het VAK voor de organisatie van FTI in 2025, 2027 en 2029 telkens 12 miljoen euro zal bedragen (SA0-1SEA2BG-WT). Het VEK zal gespreid worden. Uitgaande van een gelijklopend vereffeningsritme zal er 9,9 miljoen euro VEK voorzien worden in de oneven jaren (2025, 2027 en 2029) waarin FTI zal plaatsvinden en telkens 2,1 miljoen euro voor vereffeningen in het daaropvolgende jaar (2026 en 2028).

De kredieten van Het Facilitair Bedrijf voor vastgoedbeheer (SH0-1SKA2PB-WT) worden tijdens de begrotingronde tekens herhaald op basis van een zero-based benadering. Dat maakt dat het budget voor vastgoedbeheer fluctueert op basis van de werkelijke benodigde huurkredieten. Onder constant beleid wordt er vanaf 2026 tot en met begrotingsjaar 2029 rekening gehouden met een budget van 114,5 miljoen euro VAK en VEK. Dat is een afstap ten bedrage van 12,7 miljoen euro ten opzichte van BO 2025.

Voor geplande bouwprojecten, zowel projecten binnen het kader van Hybride werken als reguliere bouwprojecten, worden enkele opstappen verwacht de komende begrotingsjaren. Het VAK zal in 2026 opwaarts bijgesteld worden tot 15,9 miljoen euro, en verder toenemen tot 41,3 miljoen euro in 2027. Het VEK zal gespreid worden over de jaren heen, dit uit zich in een evolutie van het VEK van 14,3 miljoen euro bij BO 2025 tot een piek van 28,3 miljoen euro in 2028. In 2029 wordt het VEK geacht terug te dalen naar 18,5 miljoen euro. Enkele van de budgettair meest omvangrijke bouwprojecten zijn:

- Dirk Boutsgebouw (Hybride werken)
- Hendrik Van Veldekegebouw (Hybride werken)
- VAC Brugge (Hybride werken)
- VAC Gent (Hybride werken)
- Erreragebouw
- Koolstraat 35
- VAC Antwerpen
- VAC Turnhout

Voor bouwprojecten die aangerekend worden op het Fonds Onroerende Goederen (SH0-1SKA4PA-WT) wordt er voor 2025 en 2026 respectievelijk 17,6 miljoen euro en 19,1 miljoen euro VEK voorzien. Dit benodigde VEK wordt onder constant beleid verwacht af te nemen naar een bedrag van 4 miljoen euro in 2029.

De VEK van het Vlaamse Randfonds nemen tegen begrotingsjaar 2029 af met 3,2 miljoen euro t.o.v. BO 2025. Die raming van de vereffeningskalender omvat zowel eenmalige als recurrente middelen uit de legislatuur 2019-2024 en houdt geen rekening met het nieuw beleid dat is toegekend bij de Regeringsvorming voor de legislatuur 2024-2029.

De VEK op de toelage aan Toerisme Vlaanderen nemen tegen begrotingsjaar 2029 af met 9,0 miljoen euro t.o.v. BO 2025 en houden geen rekening met het nieuw beleid dat is toegekend bij de Regeringsvorming voor de legislatuur 2024-2029.

Bij de BO 2023 zijn er aan Justitie tijdelijke kredieten toegewezen. Bij BO 2025 gaat het nog om 3 miljoen euro die uiteindelijk volledig wegvallen in 2026.

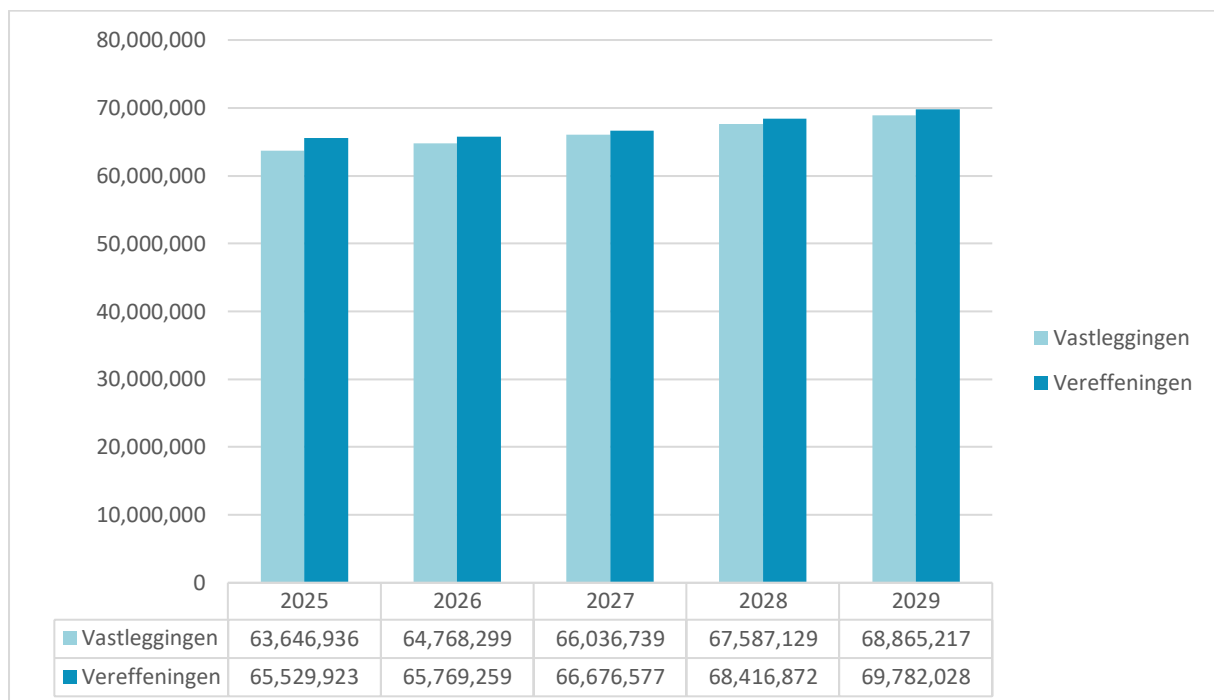
De uitgaven in het kader van het elektronisch toezicht komen in 2029 terug op het niveau van 2025. Het gunstig prijseffect door een halvering van de kost van de elektronische enkelbanden wordt tegen 2029 teniet gedaan door het verderzetten van de volumestijgingen.

1.2.9. Hogere Entiteiten

Bij de Hogere Entiteiten worden er in meerjarig perspectief naast de gebruikelijke indexaties geen significante afwijkingen van het budget bij de BO 2025 verwacht.

1.3. De globale evolutie van de vastleggings- en vereffeningskredieten bij constant beleid

Figuur III-1: Vastleggings- en vereffeningskredieten (in duizend euro)

1.4. De geconsolideerde vastleggings- en vereffeningskredieten per beleidsdomein

In Tabel III-3, resp. Tabel III-4 worden de VAK en VEK per beleidsdomein bij constant beleid inzake huidige bevoegdheden weergegeven. Begrotingsjaar 2025 wordt op drie verschillende manieren weergegeven, met het oog op een transparante evolutie in meerjarig perspectief:

- De kolom 'BO 2025 Algemene Toelichting' betreffen de kredieten zoals voorzien bij de BO 2025 en te raadplegen in de Algemene Toelichting bij de BO 2025.
- De kolom 'BO 2025 constant beleid' betreffen de kredieten BO 2025 exclusief de impact van het regeerakkoord 2024-2029. In hoofdstukken V en VI wordt de impact van het regeerakkoord op de begrotingsjaren 2025 t.e.m. 2029 weergegeven en toegevoegd.
- In de kolom '2025 na verdeling index' wordt ten slotte nog de indexprovisie BO 2025 verdeeld over de verschillende beleidsdomeinen (zie paragraaf 3.2.1.). Ook voor de jaren 2026-2029 worden de kredieten voor de verwachte overschrijdingen van de spilindex toegevoegd aan de functionele begrotingsartikels en dus verdeeld over de verschillende beleidsdomeinen, in plaats van centraal te voorzien op de indexprovisie bij Financiën en Begroting.

Tabel III-3: Vastleggingskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)

Beleidsdomein	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	BO 2025 constant beleid	2025 na verdeling index	2026	2027	2028	2029
Financiën en Begroting	3.865.873	4.273.907	4.174.100	3.649.359	3.848.610	4.001.629	4.277.758	4.367.894
Economie, Wetenschappen en Innovatie	2.073.003	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs en Vorming	19.013.909	19.693.580	19.416.059	19.641.432	20.115.095	20.503.115	20.838.444	21.173.078
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	17.014.860	17.810.167	17.532.103	17.718.783	18.176.104	18.559.293	18.972.716	19.402.481
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.656.208	1.820.760	1.704.970	1.716.295	1.650.162	1.677.147	1.631.915	1.669.093
Werk en Sociale Economie	3.950.378	0	0	0	0	0	0	0
Landbouw en Visserij	279.224	0	0	0	0	0	0	0
Mobiliteit en Openbare Werken	7.109.229	5.337.049	4.830.535	4.847.535	4.805.786	4.888.996	4.977.401	5.062.347
Omgeving	3.642.761	3.705.360	3.502.825	3.510.287	3.453.454	3.549.988	3.708.513	3.747.099
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	5.905.506	6.112.683	6.073.792	6.082.683	6.039.407	6.210.113	6.366.777	6.578.006
Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie	0	6.174.359	6.250.134	6.317.499	6.516.209	6.482.269	6.648.693	6.699.622

Beleidsdomein	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	BO 2025 constant beleid	2025 na verdeling index	2026	2027	2028	2029
Hogere Entiteiten	161.436	162.394	162.418	163.063	163.472	164.187	164.913	165.597
Totaal	64.672.387	65.090.259	63.646.936	63.646.936	64.768.299	66.036.739	67.587.129	68.865.217

Tabel III-4: Vereffeningskredieten per beleidsdomein bij constant beleid (in duizend euro)

Beleidsdomein	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	BO 2025 constant beleid	2025 na verdeling index	2026	2027	2028	2029
Financiën en Begroting	5.053.747	4.812.550	4.795.183	4.273.978	4.098.880	3.970.253	4.247.048	4.344.517
Economie, Wetenschappen en Innovatie	2.049.848	0	0	0	0	0	0	0
Onderwijs en Vorming	18.888.338	19.840.190	19.576.567	19.801.940	20.178.363	20.590.890	20.925.570	21.236.795
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	16.720.627	17.547.461	17.268.324	17.451.468	17.896.893	18.275.488	18.680.239	19.103.809
Cultuur, Jeugd, Sport en Media	1.613.832	1.713.498	1.697.313	1.708.638	1.656.145	1.619.428	1.642.712	1.704.170
Werk en Sociale Economie	3.958.249	0	0	0	0	0	0	0
Landbouw en Visserij	235.098	0	0	0	0	0	0	0
Mobiliteit en Openbare Werken	5.800.076	6.141.779	6.066.105	6.083.105	5.897.991	5.925.319	6.172.627	6.292.558
Omgeving	3.617.913	3.861.030	3.683.221	3.690.683	3.574.107	3.585.948	3.716.616	3.756.191
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie	5.987.438	6.130.345	6.101.058	6.109.949	6.054.972	6.192.585	6.388.225	6.590.400
Werk, Economie, Wetenschap, Innovatie, Landbouw en Sociale Economie	0	6.112.061	6.179.734	6.247.099	6.248.437	6.352.478	6.478.922	6.587.989
Hogere Entiteiten	161.436	162.394	162.418	163.063	163.472	164.187	164.913	165.597
Totaal	64.086.602	66.321.308	65.529.923	65.529.923	65.769.259	66.676.577	68.416.872	69.782.028

IV.VORDERINGENSALDO BIJ CONSTANT BELEID

Voor de berekening van het vorderingensaldo in meerjarig perspectief wordt, zoals ook bij de jaarlijkse begrotingen het geval is, vertrokken van de geraamde begrotingskredieten zoals beschreven in voorgaande hoofdstukken. Het gaat in dit hoofdstuk om een evolutie van ontvangsten en uitgaven bij ongewijzigd beleid.

Vervolgens wordt rekening gehouden met de onderbenutting en worden ESR-correcties toegepast om tot het vorderingensaldo van de Vlaamse overheid te komen.

Voor begrotingsjaar 2025 wordt opnieuw de link gelegd met de Algemene Toelichting in de kolom 'BO 2025' om vervolgens ook voor dit begrotingsjaar de cijfers exclusief de impact van het regeerakkoord 2024-2029 te tonen in de kolom 'BO 2025 constant beleid'.

Uit Tabel IV-1 blijkt dat de Vlaamse begroting bij constant beleid een nominaal tekort zal optekenen van 2,3 miljard euro in 2026, 1,2 miljard euro in 2027, 1,0 miljard euro in 2028 en 0,3 miljard euro in 2029.

Voor de aftoetsing van de begrotingsdoelstelling worden de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding, het relanceplan Vlaamse Veerkracht en de ontvangsten en uitgaven voor REPowerEU gecorrigeerd. In 2026 wordt de impact daarvan geraamd op 1,1 miljard euro. Het gaat om het laatste jaar waarin er nog een impact is van het relanceplan en REPowerEU. Vanaf 2027 wordt er enkel nog een correctie toegepast voor de hoofdwerken van de Oosterweelverbinding. Het gaat om 0,8 miljard euro in 2027 evoluerend naar 0,9 miljard euro in 2029.

Tabel IV-1: Vorderingensaldo bij constant beleid 2024-2029 (in duizend euro)

	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	BO 2025 constant beleid	2026	2027	2028	2029
ESR-ontvangsten Vlaamse Gemeenschap (1)	52.801.544	54.650.882	54.650.115	56.355.788	58.040.000	59.994.969	61.926.880
ESR-ontvangsten Vlaamse rechtspersonen (2)	5.445.566	5.659.038	5.659.038	5.600.281	5.644.681	5.696.270	5.739.535
Geconsolideerde ESR ontvangsten (3=1+2)	58.247.110	60.309.920	60.309.153	61.956.069	63.684.681	65.691.239	67.666.415
Primaire ESR uitgaven Vlaamse Gemeenschap (4)	33.850.726	34.434.481	33.880.859	33.817.143	34.396.036	35.620.088	36.546.423
Primaire ESR uitgaven Vlaamse rechtspersonen (5)	29.320.166	30.784.502	30.556.739	30.650.474	30.818.121	31.210.330	31.548.045
Geconsolideerde primaire ESR uitgaven (6=5+4)	63.170.892	65.218.983	64.437.598	64.467.617	65.214.157	66.830.418	68.094.468
Geconsolideerd primair ESR-saldo (7=3-6)	-4.923.782	-4.909.063	-4.128.445	-2.511.547	-1.529.476	-1.139.179	-428.053
Rente-uitgaven (8)	915.710	1.102.325	1.092.325	1.301.643	1.462.420	1.586.454	1.687.559
Geconsolideerde ESR uitgaven (9=6+8)	64.086.602	66.321.308	65.529.923	65.769.259	66.676.577	68.416.872	69.782.028
Geconsolideerd ESR-saldo (10=3-9)	-5.839.492	-6.011.388	-5.220.770	-3.813.190	-2.991.895	-2.725.634	-2.115.612
Onderbenutting Hogescholen en Universiteiten	193.919	271.343	271.343	271.343	271.343	271.343	271.343
Onderbenutting overige	1.429.418	1.543.056	1.448.624	1.430.635	1.471.346	1.518.389	1.558.744
Onderbenutting (11)	1.623.337	1.814.399	1.719.967	1.701.978	1.742.689	1.789.732	1.830.087
Geconsolideerd ESR saldo na onderbenutting (12=10+11)	-4.216.155	-4.196.989	-3.500.803	-2.111.213	-1.249.206	-935.902	-285.525
Schuldovername Gemeenten	273.163	0	0	0	0	0	0
Kapitaalsverhoging Finocas	-162.500	-140.000	-140.000	-177.500	0	-100.000	0
ESR correcties (13)	110.663	-140.000	-140.000	-177.500	0	-100.000	0
Vorderingensaldo (14=12+13)	-4.105.492	-4.336.989	-3.640.803	-2.288.713	-1.249.206	-1.035.902	-285.525
Bouwkost Oosterweel	666.297	801.772	801.772	889.859	815.227	856.534	907.662
Ontvangsten relanceplan VV en REPowerEU	-593.551	-215.872	-215.872	-91.877	0	0	0
Uitgaven relanceplan VV en REPowerEU	1.109.307	621.535	621.535	331.646	0	0	0
Correcties voor aftoetsing begrotingdoelstelling (15)	1.182.053	1.207.435	1.207.435	1.129.628	815.227	856.534	907.662
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling (16=14+15)	-2.923.439	-3.129.554	-2.433.368	-1.159.085	-433.979	-179.368	622.137

V. UITVOERING REGEERAKKOORD

Inleiding

In hoofdstuk IV werd de evolutie van de ontvangsten en uitgaven bij constant beleid in kaart gebracht. Voorliggende meerjarenraming wordt echter ook budgettair beïnvloed door de keuzes die zijn gemaakt in het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse Regering. In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van die beslissingen en hun effect op op de inkomsten en de uitgaven.

Begrotingsinspanningen

Begrotingsmaatregelen hebben een positieve impact op het begrotingsresultaat en leiden dus tot een verbetering van het ESR-vorderingensaldo. Dat kan door hogere ontvangsten of door de lagere uitgaven.

1.1. Samenvattend overzicht

Tabel V-1 geeft een overzicht van de grote rubrieken van de begrotingsmaatregelen.

Tabel V-1: Grote rubrieken begrotingsinspanningen regeerakkoord (in duizend euro)

	2025	2026	2027	2028	2029
Inspanningen op eigen overheid	278.226	568.146	801.696	888.168	989.587
Werk	10.500	252.500	246.500	241.500	237.500
Dienstencheques	83.700	235.138	240.787	247.818	252.707
Fiscaliteit	175.600	337.100	533.500	569.900	621.300
Onderwijs	19.867	146.533	326.200	329.260	332.381
Omgeving	113.000	214.000	214.000	214.000	214.000
Welzijn	33.800	57.600	81.400	86.200	91.000
Totaal	714.693	1.811.017	2.444.083	2.576.846	2.738.475

1.2. Detailoverzichten begrotingsinspanningen

Tabel V-2 tot en met Tabel V-8 geven de detail weer van de verschillende maatregelen binnen de grote rubrieken van Tabel V-1.

Tabel V-2: Inspanningen op eigen overheid (in duizend euro)

Inspanningen op eigen overheid	2025	2026	2027	2028	2029
Beperkte indexatie werkingsmiddelen	48.327	146.806	258.089	318.659	384.202
Onderbenutting op uitbreidingsbeleid	44.432	92.740	91.708	122.409	171.985
Schrappen in en hervormen van subsidies	0	70.000	70.000	70.000	70.000
Rationalisering arbeidsmarktsubsidies	79.100	128.600	106.900	81.100	66.400
Kerntaken VDAB	20.000	40.000	60.000	80.000	80.000
Openbaar vervoer: hervormen tarieven en verbeteren ticket controle	0	50.000	70.000	70.000	70.000
Transformatiesubsidies	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Efficiëntiewinsten	0	0	90.000	90.000	90.000
Overige	66.367	20.000	35.000	36.000	37.000
Totaal	278.226	568.146	801.696	888.168	989.587

Tabel V-3: Maatregelen Werk (in duizend euro)

Werk	2025	2026	2027	2028	2029
Jobbonus	0	242.000	236.000	231.000	227.000
Hervormen sociale economie en versterken sociale inspectie	10.500	10.500	10.500	10.500	10.500
Totaal	10.500	252.500	246.500	241.500	237.500

Tabel V-4: Maatregelen dienstencheques (in duizend euro)

Dienstencheques	2025	2026	2027	2028	2029
Prijsverhoging dienstencheques	83.700	83.500	84.000	85.700	85.100
Belastingvoordeel dienstencheques	0	151.638	156.787	162.118	167.607
Totaal	83.700	235.138	240.787	247.818	252.707

Tabel V-5: Maatregelen fiscaliteit (in duizend euro)

Fiscaliteit	2025	2026	2027	2028	2029
Verkeersbelasting (alle gebruikers van het wegennet dragen bij)	0	0	130.000	130.000	130.000
Fiscaliteit e-wagens	0	55.000	85.000	110.000	140.000
Kilometerheffing	25.000	75.000	110.000	120.000	140.000
Registratierecht beroepsverkopers	67.300	68.600	70.000	71.400	72.800
Erfbelasting	25.000	40.000	40.000	40.000	40.000
Overige	58.300	98.500	98.500	98.500	98.500
Totaal	175.600	337.100	533.500	569.900	621.300

Tabel V-6: Maatregelen Onderwijs (in duizend euro)

Onderwijs	2025	2026	2027	2028	2029
Temperen groei secundair onderwijs	0	50.000	153.000	156.060	159.181
Levensbeschouwelijke vakken	0	33.333	100.000	100.000	100.000
Inschrijvingsgeld volwassenenonderwijs	16.667	50.000	50.000	50.000	50.000
Overige	3.200	13.200	23.200	23.200	23.200
Totaal	19.867	146.533	326.200	329.260	332.381

Tabel V-7: Maatregelen Omgeving (in duizend euro)

Omgeving	2025	2026	2027	2028	2029
Verrekening waterinvesteringen	112.900	112.900	112.900	112.900	112.900
Mijn VerbouwPremie (deel Wonen)	-25.000	76.000	76.000	76.000	76.000
Overige	25.100	25.100	25.100	25.100	25.100
Totaal	113.000	214.000	214.000	214.000	214.000

Tabel V-8: Maatregelen Welzijn (in duizend euro)

Welzijn	2025	2026	2027	2028	2029
Doelgerichte kindkorting	30.000	50.000	70.000	71.000	72.000
Overige	3.800	7.600	11.400	15.200	19.000
Totaal	33.800	57.600	81.400	86.200	91.000

Uitbreidingsbeleid

Nieuwe beleidsimpulsen hebben een negatieve impact op het begrotingsresultaat en leiden dus tot een verslechtering van het ESR-vorderingensaldo.

1.3. Samenvattend overzicht

Tabel V-9 geeft een overzicht in grote rubrieken van het uitbreidingsbeleid.

Tabel V-9: Grote rubrieken uitbreidingsbeleid regeerakkoord (in duizend euro)

	2025	2026	2027	2028	2029
Warm Vlaanderen	-319.400	-417.900	-550.900	-754.900	-1.073.100
Welvarend Vlaanderen	-325.899	-532.800	-470.700	-622.533	-715.700
Extra investeringen (+3,2 miljard euro VAK)	-134.200	-403.900	-239.100	-335.900	-656.200
Fiscaliteit	-190.000	-390.000	-390.000	-490.000	-540.000
Varia	-441.380	-491.719	-439.569	-415.417	-683.315
Totaal	-1.410.879	-2.236.319	-2.090.269	-2.618.750	-3.668.315

1.4. Detailoverzichten uitbreidingsbeleid

Tabel V-10 tot en met Tabel V-14 geven de detail weer van de grote rubrieken van Tabel V-9. Tabel V-12 toont de budgetten voor extra investeringen, waarbij eerst een overzicht wordt gegeven van de VAK, gevolgd door de VEK-impact.

Tabel V-15 en Tabel V-16 tonen finaal ook nog de extra VAK die voorzien worden voor extra ESR-8 investeringen en de leningsmachtigingen voor sociale huisvesting. De impact van ESR-8 kredieten is in principe neutraal voor het ESR-vorderingensaldo. Het effect op het ESR-vorderingensaldo beperkt zich tot de extra rente die betaald moet worden op de financiering van die extra ESR-8 uitgaven.

Tabel V-10: Uitbreidingsbeleid Warm Vlaanderen (in duizend euro)

Warm Vlaanderen	2025	2026	2027	2028	2029
Personen met een handicap	-102.400	-158.900	-230.900	-319.900	-478.100
Kinderopvang	-100.000	-100.000	-100.000	-150.000	-200.000
Ouderenzorg en gezinszorg	-12.000	-24.000	-40.000	-80.000	-140.000
Jeugdhulp	-10.000	-20.000	-50.000	-70.000	-120.000
Buitenschoolse kinderopvang en activiteiten	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Geestelijke gezondheidszorg	0	-10.000	-20.000	-25.000	-25.000
Preventie	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Jeugd delinquentie	-5.000	-15.000	-20.000	-20.000	-20.000
Totaal	-319.400	-417.900	-550.900	-754.900	-1.073.100

Tabel V-11: Uitbreidingsbeleid Welvarend Vlaanderen (in duizend euro)

Welvarend Vlaanderen	2025	2026	2027	2028	2029
Innovatie en ontwikkeling	-50.000	-50.000	-75.000	-100.000	-150.000
Digitalisering in het onderwijs	-200.000	-200.000	0	0	0
Verlaging schoolfactuur / opwaardering BSO, TSO, KSO	0	-18.333	-55.000	-55.000	-55.000
Kwaliteit onderwijs en versterken leerkracht	0	0	-52.000	-156.100	-159.200
Cofinanciering lokaal sociaal beleid (gezonde voeding)	-23.333	-70.000	-70.000	-70.000	-70.000
Inductiejaar	-16.233	-48.700	-48.700	-48.700	-48.700
Zij-instromers	-3.000	-14.100	-25.000	-30.000	-34.600
Hoger onderwijs	0	-6.667	-20.000	-20.000	-20.000
Master basisonderwijs & professionalisering basisonderwijs	0	0	0	-17.733	-53.200
Versterking Nederlands in het kleuteronderwijs	-13.333	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Versterking Nederlands in het lager onderwijs	-20.000	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Versterking Nederlands volwassenen (B1 Mondeling)	0	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal	-325.899	-532.800	-470.700	-622.533	-715.700

Tabel V-12: Extra investeringen (in duizend euro)

Extra investeringen (VAK)	2025	2026	2027	2028	2029
Infrastructuur Openbare Werken	-130.000	-191.000	-243.000	-345.000	-476.000
De Lijn	-400.000	0	0	0	0
Onderwijsinfrastructuur	-20.000	-20.000	-70.000	-80.000	-180.000
Onderzoek, Ontwikkeling en Innovatie (incl. Einsteintelecoop)	0	-10.000	-220.000	-20.000	-70.000
Blue Deal en walstroom	-14.000	-14.000	-54.000	-74.000	-129.000
Zorginfrastructuur	0	-20.000	-20.000	-30.000	-100.000
Cultuurinfrastructuur	-100.000	0	0	0	0
Overheidsgebouwen	-20.000	-25.000	-15.000	-15.000	-15.000
Overige	-30.000	0	-15.000	-15.000	-15.000
Totaal (VAK)	-714.000	-280.000	-637.000	-579.000	-985.000
VEK-impact van de extra investeringen	-124.200	-393.900	-229.100	-325.900	-646.200
Rente ESR-8 operaties	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Totaal (VEK)	-134.200	-403.900	-239.100	-335.900	-656.200

Tabel V-13: Uitbreidingsbeleid fiscaliteit (in duizend euro)

Fiscaliteit	2025	2026	2027	2028	2029
Hervorming erfbelasting	0	-200.000	-200.000	-300.000	-350.000
Registratierechten 3% naar 2%	-190.000	-190.000	-190.000	-190.000	-190.000
Totaal	-190.000	-390.000	-390.000	-490.000	-540.000

Tabel V-14: Uitbreidingsbeleid varia (in duizend euro)

Varia	2025	2026	2027	2028	2029
Openbaar vervoer : De Lijn & vervoer op maat	0	-50.000	-50.000	-100.000	-125.000
Prijsverhoging dienstencheques vloeit terug naar de werknemer	-83.700	-83.500	-84.000	-85.700	-85.100
Groeipad Maatwerk	-6.000	-6.000	-6.000	-20.000	-30.000
Energie	-241.300	-136.700	-125.500	0	0
Versterken lokale besturen	-6.000	-63.000	-63.000	-78.000	-78.000
VRT	-20.000	-15.000	-9.500	-9.900	-10.500
Overige	-84.380	-137.519	-101.569	-121.817	-354.715
Totaal	-441.380	-491.719	-439.569	-415.417	-683.315

Tabel V-15: Extra ESR-8 investeringen (in duizend euro)

Extra ESR-8 investeringen⁸ (in extra VAK)	2025	2026	2027	2028	2029
Mijn Verbouwlening	257.000	257.000	257.000	257.000	257.000
Kapitaalverhoging drinkwatermaatschappijen & Aquafin	0	0	0	300.000	0
Gemeentefusies	0	0	0	0	150.000
Totaal	257.000	257.000	257.000	557.000	407.000

Tabel V-16: Leningsmachtigingen sociale huisvesting (in duizend euro)

Totale leningsmachtigingen sociale huisvesting⁸	2025	2026	2027	2028	2029
Leningsmachtiging sociale huisvesting BSL	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000	1.700.000
Leningsmachtiging sociale huisvesting FS3	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Totaal	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000

⁸ De bijkomende kredieten voor extra ESR-8 investeringen zijn op zich neutraal voor het ESR-vorderingensaldo. Het effect op het ESR-vorderingensaldo beperkt zich tot de extra rente die betaald moet worden op de financiering van die uitgaven.

VI.VORDERINGENSALDO INCLUSIEF REGEERAKKOORD

Tabel VI-1 toont de evolutie van het vorderingensaldo inclusief de impact van de begrotingsinspanningen en nieuwe beleidsimpulsen van het regeerakkoord.

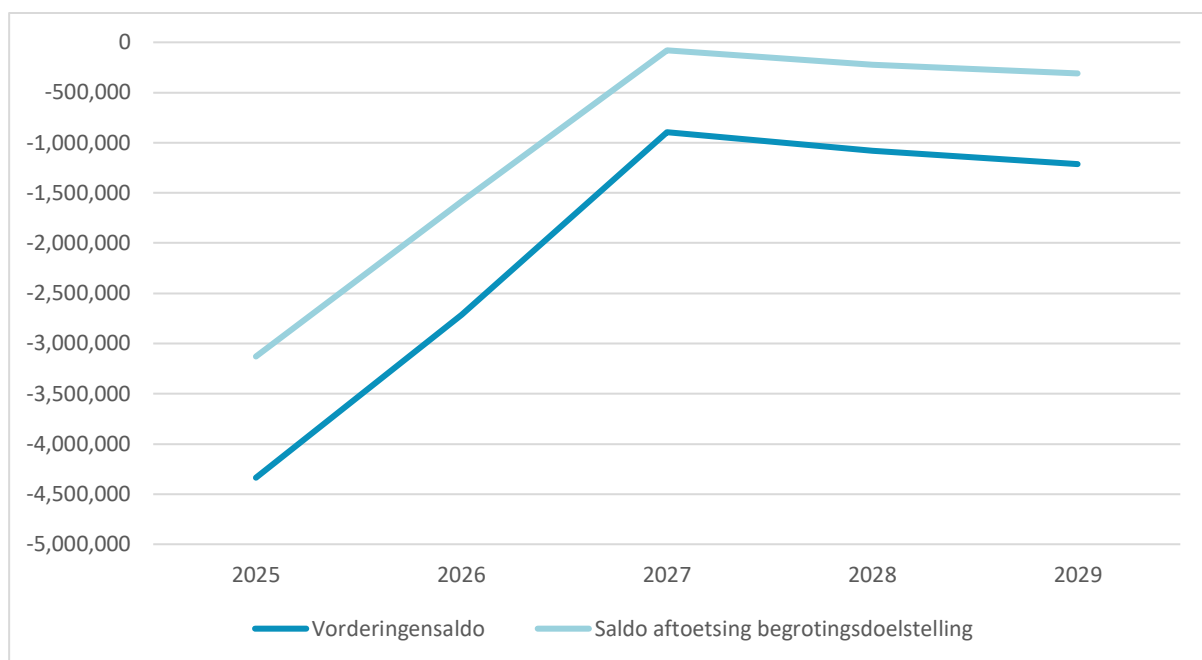
Er wordt vertrokken van het vorderingensaldo bij constant beleid, zowel voor 2025 (in de kolom '2025') als de jaren nadien. Om opnieuw de link te leggen met de Algemene Toelichting bij de BO 2025 worden voor begrotingsjaar 2025 ook de cijfers zonder uitzuivering van de begrotingsmaatregelen en de beleidsimpulsen getoond in de kolom 'BO 2025 Algemene Toelichting'. Vervolgens worden de correcties voor aftoetsing van de begrotingsdoelstelling toegepast: hoofdwerken Oosterweelverbinding, het relanceplan Vlaamse Veerkracht en REPowerEU. Zo worden de saldi na correcties voor aftoetsing van de begrotingsdoelstelling bekomen.

Tabel VI-1 toont dat het begrotingstekort van 2025 in de komende jaren fors wordt afgebouwd. In 2027 knoopt de Vlaamse begroting bijna terug met een evenwicht aan, om in 2028 en 2029 terug een licht negatief resultaat te bekomen. Het bij regeerakkoord afgesproken evenwicht zal in de komende begrotingsrondes nog inspanningen vergen. Die evolutie wordt ook weergegeven in Figuur VI-1.

Tabel VI-1: Vorderingensaldo inclusief impact regeerakkoord 2024-2029 (in duizend euro)

	BA 2024	BO 2025 Algemene Toelichting	2025	2026	2027	2028	2029
Vorderingensaldo bij constant beleid	-4.105.492	-4.336.989	-3.640.803	-2.288.713	-1.249.206	-1.035.902	-285.525
Correcties voor aftoetsing begrotingsdoelstelling	1.182.053	1.207.435	1.207.435	1.129.628	815.227	856.534	907.662
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling bij constant beleid	-2.923.439	-3.129.554	-2.433.368	-1.159.085	-433.979	-179.368	622.137
Begrotingsinspanningen regeerakkoord			714.693	1.811.017	2.444.083	2.576.846	2.738.475
Nieuwe beleidsimpulsen regeerakkoord			-1.410.879	-2.236.319	-2.090.269	-2.618.750	-3.668.315
Vorderingensaldo			-4.336.989	-2.714.014	-895.392	-1.077.806	-1.215.365
Saldo na correcties aftoetsing begrotingsdoelstelling			-3.129.554	-1.584.386	-80.165	-221.272	-307.703

Figuur VI-1: Vorderingsaldo en saldo aftoetsing begrotingsdoelstelling (in duizend euro)

VII. EVOLUTIE VAN DE BIJDRAGE TOT DE GECONSOLIDEERDE BRUTOSCHULD

In overeenstemming met het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) wordt de geconsolideerde brutoschuld van de Vlaamse (deelstaat)overheid (concept bijdrage Maastrichtschuld) bepaald.

Onderstaande tabel geeft de verwachte evolutie van de bijdrage tot de geconsolideerde brutoschuld weer in de periode 2024-2029. Verwacht wordt dat de bijdrage tot de geconsolideerde brutoschuld met 22,5 miljard euro zal toenemen in de periode 2024-2029 tot 64,1 miljard euro eind 2029.

Tabel VII-1: Evolutie van de geconsolideerde schuld (in miljoen euro)

	BA 2024	BO 2025	2026	2027	2028	2029
De directe schuld van de Vlaamse ministeries	33.179,33	40.237,72	46.142,27	50.200,88	54.728,88	59.029,29
De financiële schulden van de Vlaamse geconsolideerde S.1312 entiteiten	9.713,53	8.752,55	8.164,16	7.567,50	6.977,89	6.433,88
De geconsolideerde PPS-schuld	654,68	633,82	612,96	592,10	571,24	550,38
Groenestroomcertificaten	363,73	363,73	363,73	363,73	363,73	363,73
Langetermijnhandelsschulden	2,64	2,64	2,64	2,64	2,64	2,64
Correctie door VI. Gem. aangehouden schulden, uitgegeven door Vlaamse en andere S.1312 entiteiten	-1.552,42	-1.552,42	-1.552,42	-1.552,42	-1.552,42	-1.552,42
Correctie door VI. Gem. aangehouden schulden, uitgegeven door andere S.13 sectoren	-710,33	-710,33	-710,33	-710,33	-710,33	-710,33
VI. Gem. - Bijdragen tot de geconsolideerde brutoschuld	41.651,16	47.727,71	53.023,01	56.464,10	60.381,63	64.117,17

De grootste rubriek binnen de bijdrage tot de geconsolideerde brutoschuld betreft de directe schuld, dat is de schuld van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap zelf. Die stijgt tot 59,0 miljard euro eind 2029. Onderstaande tabel geeft de verschillende rubrieken weer die die stijging verklaren.

Tabel VII-2: Evolutie van de directe schuld (in duizend euro)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Begrotingssaldo	3.531.046	3.391.854	1.824.155	80.165	221.272	307.703
Bouwkost Oosterweel	666.297	801.772	889.859	815.227	856.534	907.662
Netto kredietverleningen en deelnemingen van RP VG (ministeries) (Saldo ESR-8)	568.483	72.695	506.714	459.983	641.233	341.000
Netto kredietverleningen en deelnemingen van RP die tot centraal kasbeheer behoren (Saldo ESR-8)	-41.986	146.383	146.383	146.383	146.383	146.383
Netto opnames en aflossingen van schuld van RP VG (ministeries) (Saldo ESR-9)	87.785	87.118	88.880	91.535	94.278	97.066
Netto opnames en aflossingen van schuld van RP die tot centraal kasbeheer behoren (Saldo ESR-9)	419.361	346.818	298.859	302.432	299.612	280.272
Netto financiering VMSW	750.870	798.784	825.209	895.016	1.059.001	1.073.361
Netto financiering VWF	1.411.311	1.412.961	1.324.497	1.267.865	1.209.686	1.146.963
Aflossingen	55.537	661.923	833.752	1.346.594	23.476	2.186.265
Totaal financieringsbehoeften incl aflossingen	7.448.704	7.720.308	6.738.308	5.405.200	4.551.475	6.486.675
Aflossingen	-55.537	-661.923	-833.752	-1.346.594	-23.476	-2.186.265
Netto toename directe schuld	7.393.167	7.058.385	5.904.556	4.058.606	4.527.999	4.300.410
in duizend euro	7.393	7.058	5.905	4.059	4.528	4.300

Naast de directe schuld bestaat de bijdrage tot de geconsolideerde brutoschuld verder nog uit de financiële schulden van de Vlaamse geconsolideerde entiteiten. Die dalen in totaliteit met 3,3 miljard euro in de periode 2024-2029. Dat is grotendeels het gevolg van de aflossing van de bestaande portefeuille aan gewaarborgde bankleningen uit het verleden van VMSW en VWF en de daling van de schuld ten opzichte van de rusthuizen.

Ook voor de geconsolideerde PPS-schulden wordt een verdere lichte daling verwacht (-104,3 miljoen euro).

De andere rubrieken binnen de bijdrage tot de geconsolideerde brutoschuld worden constant gehouden over de periode 2024-2029.

VIII. VLAAMSE UITGAVENNORM

Wat?

Methodologisch uitgewerkt budgettair kompas om de evolutie van onze overheidsfinanciën te sturen en op koers te houden of te brengen.

Hoe?

Bakent het maximale groeipad van de overheidsuitgaven af, rekening houdend met de vooropgestelde begrotingsdoelstellingen.

Waarom?

De houdbaarheid van de overheidsfinanciën in alle omstandigheden garanderen, zorgen voor stabiliteit in het beleid en ad-hoc bijstellingen afremmen.

Voor meer achtergrondinformatie bij de Vlaamse uitgavennorm wordt verwezen naar de commissiebesprekingen in het Vlaams Parlement op 27 oktober 2020, januari 2021 en 15 maart 2022.

Tabel VIII-1: Parameters en determinanten uitgavennorm⁹ (t=2025)

Verwachte reële bbp groeivoet	[t-5, t+4]	1,34%
Verwachte CPI	[t, t+4]	1,82%
Verwachte GZI	[t, t+4]	1,86%

Bron: FPB EB september 2024 + FPB EV juni 2024

Ontvangstenevolutie

Het uitgangspunt voor de raming van de trendmatige ontvangsten zijn de ESR-aanrekenbare ontvangsten.

Als vertrekbasis hanteren we de verwachte ontvangsten uit de BO 2025 en de voorliggende MJR.

We berekenen vervolgens wat de verwachte groei van de ESR-aanrekenbare ontvangsten is over de periode 2025-2029, gebruik makend van de verwachte (geometrisch gemiddelde) reële bbp-groeivoet (1,34%), de verwachte CPI (1,82%), de verwachte gezondheidsindex (1,86%) en de andere assumpties zoals de verwachte verdeelsleutels inzake de dotaties BFW. De dotaties 2025-2029 uit de BFW worden m.a.w. herrekend met toepassing (vanaf 2025) van de parameters van Tabel VIII-1. Dat betekent dat we voor de dotaties uit de BFW de afrekening toewijzen aan het jaar waarop ze betrekking heeft.

Met betrekking tot de opcentiemen 2024 brengen we de verwachte prognose voor het aanslagjaar 2024 (aan inningspercentage 99,97%) op inflatieniveau 2023 en herraamen we de ontvangst voor de aanslagjaren 2025-2029 met toepassing van de parameters van Tabel VIII-1. Voor de gewestbelastingen 2024 wordt de prognose van september 2024 gecorrigeerd voor de eenmalige (minder)ontvangsten 2024. Vertrekkende van de gecorrigeerde basis 2024 worden de ontvangsten 2025-2029 geraamd met toepassing van de parameters van Tabel VIII-1.

⁹ Zie [Vlaamse uitgavennorm - Fin \(vlaanderen.be\)](https://vlaanderen.be) voor de berekeningswijze van de parameters en determinanten van de uitgavennorm.

Voor de andere ontvangsten (algemene en toegewezen, met uitzondering van de ontvangsten van het Energiefonds en het Klimaatfonds) wordt een rekenkundig gemiddelde berekend over de periode 2025-2029, nadat de eenmalige ontvangsten buiten beschouwing werden gelaten.

Ook de ontvangsten van DAB's en rechtspersonen worden buiten beschouwing gelaten.

De nominale groeivoet van de structurele ontvangsten over de periode 2025-2029 bedraagt 3,02%.

Tabel VIII-2: Nominale groeivoet ontvangsten

	2025	2026	2027	2028	2029
Dotaties BFW	33.966.351	34.903.430	35.926.833	37.069.490	38.231.946
Opcentiemen	11.068.682	11.476.722	11.899.783	12.336.020	12.788.318
Gewestelijke belastingen	8.030.166	8.185.698	8.585.717	8.725.693	8.931.013
Gemiddelde niet-toegewezen ontvangsten (incl Lotto)	933.057	933.057	933.057	933.057	933.057
Gemiddelde toegewezen ontvangsten (excl EF en VKF)	397.518	397.518	397.518	397.518	397.518
Totaal	54.395.775	55.896.424	57.742.908	59.461.779	61.281.852

Uitgavenevolucie

In de eerste stap wordt de nominale groeivoet van de structurele ontvangsten berekend. De maximale nominale groeivoet bedraagt, zoals hierboven afgeleid, 3,02% voor de totaliteit van de uitgaven die onder de norm vallen. We willen echter de reële beleidsruimte kennen en dus de toegelaten reële groei van de uitgaven. We moeten hiervoor het effect van de inflatie op de uitgaven neutraliseren. Of met andere woorden: hoeveel van de nominale groeivoet van de ontvangsten hebben we jaarlijks nodig om de koppeling aan de gezondheidsindex van een rist uitgaven te betalen?

In de tweede stap wordt de nominale groeivoet daarom omgezet in een reële groeivoet voor de overheidsuitgaven in de referentieperiode door toepassing van de zogenaamde Vlaamse deflator^{10,11}. Die deflator corrigeert de gemiddelde ontvangstengroei voor het gemiddeld effect van de verwachte indexeringen van de (te indexerende) uitgaven.

In haar regeerakkoord besliste de Vlaamse Regering om komende legislatuur de niet-loongebonden kredieten gedeeltelijk te indexeren. In begrotingsjaren 2025, 2028 en 2029 worden de kredieten voor 50% geïndexeerd, in 2026 en 2027 worden ze niet geïndexeerd. Die beslissing heeft een impact op de verwachte indexeringen van die jaren en dus ook op de Vlaamse deflator.

Bij een verwachte gemiddelde stijging van de Gezondheidsindex (GZI) van 1,86% bedraagt de Vlaamse deflator 1,48% indien de niet-loonkredieten voor 50% worden geïndexeerd en 1,41% indien die kredieten niet worden geïndexeerd.

¹⁰ Een deflator is een cijfer dat gebruikt wordt om de huidige prijzen of lonen aan te passen zodanig dat ze vergeleken kunnen worden met historische prijzen of lonen door abstractie te maken van de inflatie (Bron: Cambridge dictionary).

¹¹ Voor de berekening van de Vlaamse deflator is betrokken van een hypothetische inflatie van 2% zodat het effect van één overschrijding van de spilindex gelijk loopt met één jaar en hetzelfde bedraagt als het effect van de inflatie dat jaar op de kredieten die de jaarlijkse evolutie van de GZI volgen. De deflator is berekend met de VEK-indexatie in de teller en de totale VEK's in de noemer. De financiële verrichtingen (zogenaamde PA- en LE-artikels) worden buiten beschouwing gelaten, zowel in de teller van de verhouding (de index op PA- en LE-artikels) als in de noemer (de totale VEK's op PA- en LE-artikels).

De uitgavennorm is een budgettair kompas dat dient om de begroting op koers te houden of te brengen indien de begroting afwijkt van de begrotingsdoelstelling op middellange termijn. In geval van afwijking moeten we voor het berekenen van de reële groeivoet voor de totaliteit van de uitgaven onder de norm niet alleen rekening houden met de Vlaamse deflator, maar ook met de zogenaamde convergentiemarge.

De begrotingsdoelstelling is nog niet bereikt waardoor de uitgavennorm rekening houdt met een convergentiemarge. Die zorgt ervoor dat de uitgaven minder snel mogen groeien dan de verwachte ontvangsten zodat de begrotingsdoelstelling op middellange termijn wordt bereikt. Zonder convergentiemarge zou de begroting nooit die doelstelling bereiken.

Met een begroting in evenwicht in 2027 als begrotingsdoelstelling op middellange termijn kunnen we voor de periode 2026-2027 de toegelaten reële uitgavengroei berekenen rekening houdend met een convergentiemarge. Deze Vlaamse Regering blijft dus sturen op een begrotingsevenwicht vanaf 2027.

We kennen de verwachte inkomsten in 2027. We weten ook wat de door de uitgavennorm gevatte, begrote uitgaven zijn in 2025 (namelijk 57,8 miljard euro). Rekening houdende met eenzelfde onderbenutting van de uitgaven als opgenomen in deze meerjarenraming evolueren we met een gemiddelde jaarlijkse groeivoet voor de reële uitgaven, exclusief niet-samendrukbare uitgaven¹², van -0,27% in de periode 2026-2027 richting een begroting in evenwicht in 2027. De reële uitgaven, exclusief de niet-samendrukbare uitgaven, moeten dus negatief groeien om het evenwicht in 2027 te bereiken.

Vanaf het evenwicht bereikt is, kunnen de uitgaven terug toenemen met de reële groeivoet zonder convergentiemarge. De reële groeivoet voor de totaliteit van de uitgaven onder de norm is dan gelijk aan 1,54%. Dit wordt als volgt berekend: 3,02% (nominale groei ontvangsten) verminderd met de Vlaamse deflator 1,48%, of $3,02\% - 1,48\% = 1,54\%$.

Stap twee bepaalt de reële groeivoet van de uitgaven terwijl stap drie de nominale groeivoet voor het betrokken jaar bepaalt. Meer bepaald komt de derde stap, gelet op de diverse indexregimes, neer op het juist zetten van de indexprovisie bij de begrotingsopmaak (BO) en begrotingsaanpassing (BA): hoeveel moet er worden voorzien om de in het betrokken begrotingsjaar voorziene overschrijding(en) van de spilindex te kunnen honoreren. Tevens wordt de index toegekend voor de uitgaven die de spilindex niet volgen maar wel de verwachte gezondheidsindex.

Concreet werd bij BO 2025 de (voor dat jaar) verwachte GZI toegekend aan de te indexeren uitgaven die buiten de indexprovisie vallen. Die verwachte indexuitgaven zijn gelijk aan 123,3 miljoen euro. De overschrijding van de spilindex van april 2024 komt in 2025 op kruissnelheid en houdt 585,6 miljoen euro aan indexuitgaven in. De verschillende manuele indexen (met specifieke indexberekeningen) binnen de Vlaamse begroting houden een meerkost in van 101,1 miljoen euro.

Er worden daarnaast ook nog 522,8 miljoen euro middelen voorzien op de indexprovisie in 2025 voor de verwachte overschrijdingen van de spilindex in 2025 (of een jaar-op-jaar verandering van 118,3 miljoen euro; bij de BA 2024 is er namelijk 404,6 miljoen euro voorzien op de indexprovisie).

¹² Onder niet-samendrukbare uitgaven werden de rente-uitgaven en de fiscale uitgaven voor de woonbonus (die uitdovend is) opgenomen.

Tabel VIII-3: Van nominale naar reële uitgavengroei

	2026-2027	2028-2029
Nominale groei	3,02%	
Deflator	1,41%	1,48%
Convergentiemarge	1,70%	0,00%
Reële uitgavengroei	-0,09%	1,54%
Reële groei excl. niet-samendrukbare uitgaven	-0,27%	1,52%

De uitgavennorm is van toepassing op alle ESR-uitgaven van de ministeriebegrotingen. Ook de toelagen aan alle Vlaamse instellingen die ressorteren onder de sectorale code 13.12 van de ESR-verordening vallen onder de uitgavennorm. Zo worden de uitgaven die ze met die toelagen verrichten, genormeerd. De uitgaven die worden gefinancierd met eigen ontvangsten, kunnen de evolutie van die ontvangsten volgen.

Tabel VIII-4: Overzicht toegelaten uitgaven uitgavennorm met convergentiemarge naar een evenwicht in 2027 (in duizend euro)

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Toegelaten reële uitgaven minus niet-samendrukbare uitgaven	52.938.886	54.825.275	54.676.729	54.526.402	55.395.893	56.292.544
Niet-samendrukbare uitgaven (woonbonus + rente-uitgaven)	1.814.339	1.995.748	2.137.773	2.187.527	2.242.986	2.277.241
Index	0	976.534	1.793.879	2.623.491	3.539.209	4.419.706
Totale toegelaten nominale uitgaven	54.753.225	57.797.558	58.608.382	59.337.419	61.178.087	62.989.491

IX.BIJLAGEN

Bijlage 1: Parameters

Tabel IX-1: Volledig parameteroverzicht

Begrotingsjaar	BO 2025		2026	2027	2028	2029
	2024 vermoedelijk	2025 initieel				
Parameters						
Inflatie (CPI)	3,20%	1,90%	1,80%	1,80%	1,80%	1,80%
Economische groei (BBP)	1,10%	1,30%	1,40%	1,30%	1,40%	1,30%
Personenbelasting (federaal gedeelte)						
Aanslagjaar	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vlaams Gewest	27.153.568	29.479.708	30.719.414	32.084.565	33.368.426	34.700.687
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	11.552.008	12.484.634	13.005.411	13.565.664	14.101.101	14.637.502
Brussels H. Gewest	3.557.202	3.893.443	4.078.688	4.260.616	4.427.780	4.590.703
Duitstaligen	178.645	193.841	202.065	210.973	219.370	227.957
Fiscale capaciteit (FC)						
Aanslagjaar	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Vlaams Gewest	63,98%	64,01%	63,99%	64,01%	64,03%	64,07%
Waals Gewest (excl. Duitstaligen)	27,22%	27,11%	27,09%	27,07%	27,06%	27,03%
Brussels H. Gewest	8,38%	8,45%	8,50%	8,50%	8,50%	8,48%
Duitstaligen	0,42%	0,42%	0,42%	0,42%	0,42%	0,42%
Verdeelsleutel onderwijs (LLN)						
Toestand	definitief	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	58,34%	58,53%	58,67%	58,83%	59,04%	59,22%
Franse Gemeenschap	41,66%	41,47%	41,33%	41,17%	40,96%	40,78%
Inwoners						
Referentietijdstip	01/01/2024	01/01/2025	01/01/2026	01/01/2027	01/01/2028	01/01/2029
Teldatum	01/01/2024	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaanderen	6.821.770	6.858.648	6.881.169	6.913.964	6.946.204	6.977.506
Wallonië (excl. Duitst.)	3.612.804	3.621.739	3.625.982	3.633.458	3.640.652	3.647.459
Brussel	1.249.597	1.253.096	1.251.267	1.252.502	1.253.041	1.253.313
Duitstaligen	79.479	79.817	79.949	80.207	80.433	80.628
Min 18 jarigen (excl. Duitst.) (DENAT)						
Referentietijdstip	30/06/2023	30/06/2024	30/06/2025	30/06/2026	30/06/2027	30/06/2028
Teldatum	31/08/2024	31/08/2024	Raming	Raming	Raming	Raming

Begrotingsjaar	BO 2025		2026	2027	2028	2029
	2024 vermoedelijk	2025 initieel				
Nederlandstalig	1.314.861	1.315.091	1.312.849	1.308.537	1.305.878	1.303.094
Franstalig	728.657	723.143	717.970	712.505	707.592	702.501
Brussel	273.680	270.419	266.505	262.382	258.977	255.439
Denataliteitscoëfficiënt	105,0873%	104,3579%	103,6122%	103,1689%	102,9648%	102,7514%
Verdeelsleutel Plantentuin						
Toestand	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014	01/01/2014
Vlaamse Gemeenschap	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%	79,87013%
Franse Gemeenschap	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%	20,12987%
Pendelaars naar BHG						
Vlaams Gewest	61,823%	61,823%	61,823%	61,823%	61,823%	61,823%
Waals Gewest	38,177%	38,177%	38,177%	38,177%	38,177%	38,177%
Belasting Staat						
Aanslagjaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Mededeling FOD Financiën	03/10/2024	03/10/2024	20/03/2024	20/03/2024	20/03/2024	20/03/2024
Vlaams Gewest	40.863.565	42.645.663	44.545.169	46.313.272	48.162.548	50.076.866
Waals Gewest	17.370.911	18.123.045	18.905.915	19.646.211	20.393.955	21.158.250
Brussels H. Gewest	5.234.656	5.491.915	5.737.448	5.960.822	6.180.177	6.415.307
Elasticiteit Vlaams Gewest	1,38800	1,38800	1,38800	1,38800	1,38800	1,38800
0 t.e.m. 18-jarigen						
Referentietijdstip	01/01/2024	01/01/2025	01/01/2026	01/01/2027	01/01/2028	01/01/2029
Teldatum	01/01/2024	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	1.392.036	1.395.523	1.391.007	1.390.812	1.388.123	1.386.054
Franse Gemeenschap	770.346	767.089	760.787	756.391	751.517	746.455
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	286.829	284.172	279.393	276.255	273.024	269.599
Duitstalige Gemeenschap	16.609	16.747	16.826	17.015	17.142	17.209
+80-jarigen						
Referentietijdstip	01/01/2024	01/01/2025	01/01/2026	01/01/2027	01/01/2028	01/01/2029
Teldatum	01/01/2024	raming	raming	raming	raming	raming
Vlaamse Gemeenschap	373.118	380.168	388.937	397.671	411.932	424.927
Franse Gemeenschap	159.918	160.961	163.569	166.314	175.654	185.270
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	41.299	41.415	41.861	42.061	42.931	43.813
Duitstalige Gemeenschap	4.296	4.362	4.362	4.265	4.350	4.425
Fiscale uitgaven AJ 2015						
Mededeling FOD FIN	03/03/2017	03/03/2017	03/03/2017	03/03/2017	03/03/2017	03/03/2017
Vlaams Gewest	1.790.368	1.790.368	1.790.368	1.790.368	1.790.368	1.790.368
Waals Gewest	788.086	788.086	788.086	788.086	788.086	788.086
Brussels H. Gewest	148.932	148.932	148.932	148.932	148.932	148.932

Bijlage 2: De voorschottenmethode voor de aanrekening van de gewestelijke opcentiemen en de fiscale uitgaven

Sinds de BA 2018 worden de bruto-opcentiemen geraamd met toepassing van de voorschottenmethode en niet langer volgens de methode van de getransactionaliseerde kas¹³. Omdat er na de inkohiering (versturen van aanslagbiljet) een betaaltermijn van twee maanden volgt, moeten ook de kasinkomsten van januari en februari van begrotingsjaar t+1 worden aangerekend op het begrotingsjaar t¹⁴.

Concreet worden in de benadering van de getransactionaliseerde kas in begrotingsjaar t de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen vervat in de gedurende dat begrotingsjaar t uitgestuurde inkohieringen (die dus op verschillende aanslagjaren kunnen slaan) alsook de door de FOD Financiën ontvangen bedragen in de periode maart van begrotingsjaar t tot en met februari van begrotingsjaar t+1 als op begrotingsjaar t ESR-aanrekenbare gewestelijke opcentiemen beschouwd.

De methode van de getransactionaliseerde kas heeft evenwel als nadeel dat de grootte van de raming in sterke mate bepaald wordt door het verwachte inkohieringsritme van de FOD Financiën, waardoor de stabiliteit en de trendmatige evolutie van de begrote en gerealiseerde ontvangsten kan worden verstoord. Een versnelling of vertraging van het inkohieringsritme naar het jaareinde toe heeft immers een rechtstreekse impact op het uitvoeringscijfer van dat jaar. Om die reden wordt ook bij de BO 2025 en in de voorliggende meerjarenraming de voorschottenmethode toegepast.

Niettegenstaande de HRF de methode van de getransactionaliseerde kas gebruikt voor de evaluatie van het begrotingsresultaat van alle overheden, wordt in de voorliggende meerjarenraming nog steeds de voorschottenmethode toegepast. Het wisselen van evaluatiemethode zal na akkoord van de Interministeriële Conferentie Financiën en Begroting ook in de Vlaamse begroting doorgevoerd worden.

Volgens de voorschottenmethode worden de aanrekenbare opcentiemen van het begrotingsjaar t bekomen door de som te maken van:

1. de 'voorschotten' met betrekking tot het aanslagjaar t die door de FOD Financiën tijdens het jaar t zelf aan het Vlaamse Gewest worden betaald. Het bedrag van de voorschotten is gebaseerd op de raming van de bruto-opcentiemen voor dat aanslagjaar t en houdt rekening met een (door de FOD Financiën) vooropgestelde innings- of voorschottencoëfficiënt (99,17% voor het aanslagjaar 2018; 99,37% voor het aanslagjaar 2019; 99,45% voor het aanslagjaar 2020, 99,09% voor het aanslagjaar 2021; 99,07% voor het aanslagjaar 2022, 99,12% voor het aanslagjaar 2023, 99,48% voor het aanslagjaar 2024 en 99,55% voor de aanslagjaren 2025 en volgende);
2. de 'voorfinanciering' met betrekking tot vorige aanslagjaren begrepen in de kohieren tot en met december van het jaar t;
3. de 'ontvangen bedragen' met betrekking tot vorige aanslagjaren ontvangen tot en met februari van het jaar t+1;

¹³ Zie 'Wegwijs in de bijzondere financieringswet: financiële middelenvoorziening voor Gemeenschappen en Gewesten na de zesde staatshervorming', [De financiële middelenvoorziening voor Gemeenschappen en Gewesten na de zesde staatshervorming - Fin \(vlaanderen.be\)](#)

¹⁴ De cijfers van de FOD Financiën van de maanden januari en februari omvatten, naast de door de FOD Financiën effectief ontvangen saldobetalingen in januari en februari, ook de bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen van de inkohieringen die uitgestuurd zijn in de loop van de maanden januari en februari. Die bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen slaan dus niet op inkohieringen van de vorige maanden november en december die in januari worden betaald of vereffend. De aan een Gewest toegewezen bedrijfsvoorheffing en voorafbetalingen begrepen in de kohieren van de maanden januari en februari wijst het INR niet toe aan het vorige maar aan het huidige begrotingsjaar.

4. waarbij 2 en 3 verminderd worden met de in vorige begrotingsjaren aangerekende voorschotten, voorfinanciering en ontvangen bedragen.

De raming van de voorschotten van de bruto-opcentiemen volgens de voorschottenmethode vertrekt van de door de FOD Financiën op 3 oktober 2024 ter beschikking gestelde regionale bedragen van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2025 en volgende.

De raming van de totale voorfinanciering en ontvangen bedragen (die finaal zullen resulteren in de afrekeningen) gaat uit van de door de FOD Financiën op 3 oktober 2024 ter beschikking gestelde regionale bedragen van de belasting Staat en de bruto-opcentiemen voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2029. De bedoelde regionale bedragen hebben betrekking op de kohieren gerelateerd aan de gewone aanslagtermijn (kohieren tot en met 30 juni van het aanslagjaar t+1). De raming van de bruto-opcentiemen in meerjarig perspectief houdt bovendien ook rekening met de verwachte kohieren na het aflopen van de gewone aanslagtermijn (de zogenaamde staartkohieren).

De raming voor de aanslagjaren 2015 tot en met 2029 gaat bovendien uit van een finaal inningspercentage:

- 99,68% voor het aanslagjaar 2015;
- 99,85% voor het aanslagjaar 2016;
- 99,75% voor het aanslagjaar 2017;
- 99,73% voor het aanslagjaar 2018;
- 99,70% voor het aanslagjaar 2019;
- 99,73% voor het aanslagjaar 2020;
- 99,97% voor het aanslagjaar 2021 en volgende aanslagjaren.

Die inningspercentages vinden hun oorsprong in de tot en met juli 2024 gerealiseerde kohieren, voorfinancieringen en ontvangen bedragen met betrekking tot de aanslagjaren 2015 tot en met 2023, aangevuld met de nog te verwachten kohieren, voorfinancieringen en ontvangen bedragen vanaf augustus 2024.

Finaal worden de volgens de voorschottenmethode aanrekenbare ontvangsten bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren.

Tabel IX-2, Tabel IX-3 en Tabel IX-4 tonen per aanslagjaar de voorschotten van de bruto-opcentiemen en de simulatie van de kasmatige afrekeningen. De in die tabellen gebruikte inningspercentages zijn gebaseerd op de geciteerde uitvoeringscijfers voor de aanslagjaren 2015 en volgende.

Concreet: om tot het geraamde bedrag van de bruto-opcentiemen volgens de voorschottenmethode te komen, moeten vooreerst de voorschotten van de bruto-opcentiemen geraamd worden. De FOD Financiën raamt de voorschotten voor de aanslagjaren 2025 en volgende. Hierbij dient te worden benadrukt dat de bedoelde gegevens betrekking hebben op de ramingen van de FOD Financiën die bij de federale BO 2025 (in casu oktober 2024) werden opgesteld.

Vervolgens worden de kasmatige afrekeningen van de netto-opcentiemen geraamd. Ook de raming van de kasmatige afrekeningen is gebaseerd op de door de FOD Financiën ter beschikking gestelde gegevens, maar hier betreft het de bij de federale BO 2025 geactualiseerde gegevens voor alle betrokken aanslagjaren (uitvoeringscijfers tot en met aanslagjaar 2023, ramingen vanaf aanslagjaar 2024). Aangezien de federale uitvoeringscijfers en ramingen telkens betrekking hebben op de kohieren van de gewone aanslagtermijn (= kohieren tot en met juni van het jaar aanslagjaar t+1), houdt de voorliggende raming van de afrekeningen ook rekening met een beperkt bedrag aan

kohieren die buiten de gewone aanslagtermijn ingekohierd worden (de zogenaamde staartkohieren).

Om tot het bedrag van de kasmatige afrekeningen te komen, wordt er tevens een onderscheid gemaakt tussen de voorfinancieringen en de ontvangen bedragen. De spreiding van beide componenten over de betrokken maanden verloopt immers niet op dezelfde manier. Het luik voorfinanciering heeft betrekking op de bedrijfsvoorheffing en de voorafbetalingen die in de ingekohierde bedragen begrepen zijn. De voorfinanciering wordt geacht te zijn ontvangen in de maand waarin de aanslag werd gevestigd (= maand van inkohiering). De al dan niet betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige heeft geen impact op de aanrekening van de voorfinanciering. Het luik ontvangen bedragen heeft betrekking op de effectieve betaling van de belastingschuld door de belastingplichtige. In geval van een negatieve belastingschuld gaat het om een teruggave door de fiscus.

De kasmatige afrekening wordt bekomen door per aanslagjaar en per begrotingsjaar het verschil te maken tussen enerzijds de gerealiseerde of geraamde voorfinanciering tot en met december van het jaar t verhoogd met de gerealiseerde of geraamde ontvangen bedragen tot en met februari van begrotingsjaar $t+1$, en anderzijds de voorschotten (al dan niet verhoogd met de reeds in vorige begrotingsjaren aangerekende afrekeningen). De verschuiving van twee maanden bij de ontvangen bedragen heeft te maken met de betaaltermijn van twee maanden na het ontvangen van het kohier.

De volgens de voorschottenmethode aanrekenbare ontvangsten worden tot slot bekomen door de som te maken van de voorschotten en de kasmatige afrekeningen die zich in hetzelfde begrotingsjaar situeren.

Tabel IX-2: Bruto opcentiemen volgens voorschottenmethode¹⁵ (in duizend euro)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Voorschotten	7.657.210	7.719.120	7.825.699	8.094.634	9.271.583	9.993.050	10.595.444	11.067.391	11.506.672	11.966.085	12.441.683
Afrekeningen AJ 2015	2.051	454									
Afrekeningen AJ 2016	4.754	1.696	3.749								
Afrekeningen AJ 2017	26.222	3.067	3.656	4.160							
Afrekeningen AJ 2018	233.510	18.940	4.153	2.632	3.107						
Afrekeningen AJ 2019		129.629	27.884	5.318	1.505	5.260					
Afrekeningen AJ 2020			21.455	25.192	4.120	2.616	5.245				
Afrekeningen AJ 2021				89.479	24.625	3.422	171	342			
Afrekeningen AJ 2022					204.434	28.394	3.064	153	305		
Afrekeningen AJ 2023						79.220	18.628	2.007	100	200	
Afrekeningen AJ 2024							185.304	20.622	2.222	111	221
Afrekeningen AJ 2025								65.127	21.815	2.351	117
Afrekeningen AJ 2026									66.004	23.093	2.489
Afrekeningen AJ 2027										66.902	24.402
Afrekeningen AJ 2028											67.764
Totaal	7.923.747	7.872.907	7.886.598	8.221.415	9.509.375	10.111.963	10.807.857	11.155.642	11.597.118	12.058.742	12.536.675

¹⁵ De voorschottenmethode houdt uiteindelijk ook rekening met een verondersteld inningspercentage (hier: 99,68% voor aanslagjaar 2015; 99,85% voor aanslagjaar 2016; 99,75% voor aanslagjaar 2017; 99,73% voor aanslagjaar 2018; 99,70% voor aanslagjaar 2019; 99,73% voor aanslagjaar 2020; 99,97% voor aanslagjaar 2021 en volgende aanslagjaren).

Tabel IX-3: Raming van de voorschotten (in duizend euro)

		AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024	AJ 2025	AJ 2026	AJ 2027	AJ 2028	AJ 2029
Federaal voorschottenpercentage VS%	(1)	99,37%	99,45%	99,09%	99,07%	99,12%	99,48%	99,55%	99,55%	99,55%	99,55%	99,55%
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC/BO; aan 100%)	(2)	7.705.756	7.761.810	7.897.567	8.170.621	9.353.898	10.045.286	10.643.339	11.117.420	11.558.686	12.020.176	12.497.923
Voorschotten bruto-opcentiemen (bij BC/BO; aan VS%)	(3)=(2)*(1)	7.657.210	7.719.120	7.825.699	8.094.634	9.271.583	9.993.050	10.595.444	11.067.391	11.506.672	11.966.085	12.441.683
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC/BO; aan 100%)	(4)	1.763.491	1.731.464	1.526.766	1.426.027	1.357.052	1.322.901	1.291.337	1.214.486	1.091.763	1.012.272	934.431
Voorschotten fiscale uitgaven (bij BC/BO; aan VS%)	(5)=(4)*(1)	1.752.381	1.721.941	1.512.872	1.412.765	1.345.110	1.316.022	1.285.526	1.209.021	1.086.850	1.007.717	930.226
Voorschotten netto-opcentiemen (aan VS%)	(6)=(3)-(5)	5.904.829	5.997.179	6.312.827	6.681.869	7.926.473	8.677.029	9.309.918	9.858.370	10.419.822	10.958.368	11.511.457

Bron: FOD Financiën, Departement FB, waarbij de bedoelde gegevens betrekking hebben op de ramingen van de FOD Financiën die bij de federale begrotingscontrole (voor 2025 de federale BO) van het betrokken jaar werden opgesteld.

Tabel IX-4: Raming van de afrekeningen (in duizend euro)

		AJ 2019	AJ 2020	AJ 2021	AJ 2022	AJ 2023	AJ 2024	AJ 2025	AJ 2026	AJ 2027	AJ 2028	AJ 2029
Verwachte bruto-opcentiemen per AJ (tem juni AJ+1) aan 100%	(1)	7.775.947	7.741.822	7.930.228	8.370.031	9.403.615	10.198.486	10.643.339	11.117.420	11.558.686	12.020.176	12.497.923
toestand		def	def	def	def	def	BO 2025	BO 2025	BO 2025	BO 2025	BO 2025	BO 2025
Toevoegen van staart = kohieren netto-opcentiemen vanaf juli AJ+1	(2)	44.494	39.732	50.380	50.380	50.380	50.380	50.380	50.380	50.380	50.380	50.380
Totaal verwachte bruto-opcentiemen per AJ aan 100%	(3)=(2)+(1)	7.820.442	7.781.554	7.980.608	8.420.411	9.453.995	10.248.866	10.693.719	11.167.799	11.609.066	12.070.556	12.548.303
Verwachte fiscale uitgaven per AJ (tem juni AJ+1) aan 100%	(4)	1.724.215	1.705.475	1.546.922	1.496.813	1.424.957	1.360.692	1.291.337	1.214.486	1.091.763	1.012.272	934.431
toestand		def	def	def	def	def	BO 2025	BO 2025	BO 2025	BO 2025	BO 2025	BO 2025
Toevoegen van staart ? Nee, zit reeds in de staart aan netto-opcentiemen	(5)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal verwachte fiscale uitgaven per AJ aan 100%	(6)=(4)+(5)	1.724.215	1.705.475	1.546.922	1.496.813	1.424.957	1.360.692	1.291.337	1.214.486	1.091.763	1.012.272	934.431
Totaal verwachte netto-opcentiemen per AJ aan 100%	(7)=(3)-(6)	6.096.226	6.076.079	6.433.686	6.923.598	8.029.038	8.888.175	9.402.382	9.953.314	10.517.303	11.058.283	11.613.872

			2015	2016	2017	2018	2019	2020
AJ 2015	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2015 in 2015	(1)	5.601.138					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2015 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.666.894
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2015 (100%)	(3)						1.792.441
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2015 (100%)	(4)=(2)-(3)						5.874.453
	Gerealiseerde ontvangsten AJ 2015 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						92,06%
	Spreiding voorfinancieringen	(6)	50,31%	49,69%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)	2.720.983	2.687.267	0	0	0	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						7,62%
	Spreiding ontvangen bedragen	(9)	11,53%	81,32%	5,69%	0,89%	0,46%	0,10%
	Ontvangen bedragen	(10)	51.635	364.059	23.736	3.993	2.051	454
	Totale ontvangsten AJ 2015 tem februari t+1 (voorfin tem dec + ontv bedragen tem feb)	(11)=(7)+(10)		5.823.943	5.847.680	5.851.673	5.853.724	5.854.177
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2015	(12)=(11)-(1)		222.805	23.736	3.993	2.051	454

			2016	2017	2018	2019	2020	2021
AJ 2016	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2016 in 2016	(1)	5.687.406					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2016 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.700.313
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2016 (100%)	(3)						1.789.202
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2016 (100%)	(4)=(2)-(3)						5.911.111
	Verwachte ontvangsten AJ 2016 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,49%

			2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Spreiding voorfinancieringen	(6)	48,00%	51,96%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)	2.652.559	2.871.601	1.893	33	93	7
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,36%
	Spreiding ontvangen bedragen	(9)	20,02%	71,74%	5,55%	1,26%	0,44%	1,00%
	Ontvangen bedragen	(10)	75.292	267.948	20.821	4.720	1.604	3.742
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2016 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.867.400	5.890.114	5.894.868	5.896.564	5.900.313
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2016	(12)=(11)-(1)		179.994	22.714	4.754	1.696	3.749

			2017	2018	2019	2020	2021	2022
AJ 2017	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2017 in 2017	(1)	5.735.016					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2017 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.735.151
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2017 (100%)	(3)						1.776.488
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2017 (100%)	(4)=(2)-(3)						5.958.664
	Verwachte ontvangsten AJ 2017 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,00%
	Spreiding voorfinancieringen	(6)	59,23%	40,70%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)	3.282.236	2.255.414	3.931	22	34	3
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,75%
	Spreiding ontvangen bedragen	(9)	25,75%	65,98%	5,56%	0,77%	0,90%	1,03%
	Ontvangen bedragen	(10)	103.530	262.988	22.292	3.045	3.622	4.157
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2017 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.904.169	5.930.391	5.933.458	5.937.115	5.941.274
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2017	(12)=(11)-(1)		169.153	26.222	3.067	3.656	4.160

			2018	2019	2020	2021	2022	2023
AJ 2018	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2018 in 2018	(1)	5.676.471					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2018 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.713.233
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2018 (100%)	(3)						1.755.471
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2018 (100%)	(4)=(2)-(3)						5.957.762
	Verwachte ontvangsten AJ 2018 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,12%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2018)	(6)	57,98%	41,96%	0,06%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)	3.216.427	2.327.795	3.264	101	11	10
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,61%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2018)	(9)	30,03%	63,45%	4,03%	1,03%	0,67%	0,79%
	Ontvangen bedragen	(10)	118.321	247.438	15.676	4.052	2.622	3.097
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2018 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		5.909.981	5.928.921	5.933.074	5.935.706	5.938.813
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2018	(12)=(11)-(1)		233.510	18.940	4.153	2.632	3.107

			2019	2020	2021	2022	2023	2024
AJ 2019	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2019 in 2019	(1)	5.904.829					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2019 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.820.442
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2019 (100%)	(3)						1.724.215
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2019 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.096.226
	Verwachte ontvangsten AJ 2019 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,10%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2019)	(6)	65,09%	34,85%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)	3.694.131	1.978.136	3.010	37	20	10
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,60%

			2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2019)	(9)	32,83%	57,97%	6,20%	1,32%	0,37%	1,31%
	Ontvangen bedragen	(10)	132.095	230.096	24.874	5.281	1.485	5.251
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2019 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.034.458	6.062.342	6.067.660	6.069.165	6.074.425
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2019	(12)=(11)-(1)		129.629	27.884	5.318	1.505	5.260

			2020	2021	2022	2023	2024	2025
AJ 2020	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2020 in 2020	(1)	5.997.179					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2020 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.781.554
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2020 (100%)	(3)						1.705.475
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2020 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.076.079
	Verwachte ontvangsten AJ 2020 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						93,25%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2020)	(6)	76,80%	23,12%	0,09%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)	4.351.163	1.309.804	4.817	63	24	10
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						6,48%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2020)	(9)	41,41%	50,35%	5,21%	1,04%	0,66%	1,33%
	Ontvangen bedragen	(10)	162.953	194.715	20.375	4.058	2.592	5.235
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2020 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.018.635	6.043.827	6.047.947	6.050.564	6.055.808
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2020	(12)=(11)-(1)		21.455	25.192	4.120	2.616	5.245

			2021	2022	2023	2024	2025	2026
AJ 2021	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2021 in 2021	(1)	6.312.827					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2021 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						7.980.608
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2021 (100%)	(3)						1.546.922

			2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2021 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.433.686
	Verwachte ontvangsten AJ 2021 tem februari t+1 (inclusief FU BNI)							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						92,26%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2021)	(6)	73,21%	26,75%	0,04%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)	4.347.313	1.588.553	2.451	95	2	1
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						7,71%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2021)	(9)	31,76%	62,97%	4,49%	0,67%	0,03%	0,07%
	Ontvangen bedragen	(10)	157.561	308.879	22.174	3.327	169	341
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2021 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.402.306	6.426.930	6.430.352	6.430.523	6.430.865
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2021	(12)=(11)-(1)		89.479	24.625	3.422	171	342

			2022	2023	2024	2025	2026	2027
AJ 2022	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2022 in 2022	(1)	6.681.869					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2022 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						8.420.411
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2022 (100%)	(3)						1.496.813
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2022 (100%)	(4)=(2)-(3)						6.923.598
	Verwachte ontvangsten AJ 2022 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						91,96%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2022)	(6)	77,11%	22,83%	0,06%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)	4.909.799	1.453.482	3.917	85	1	1
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						8,01%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2022)	(9)	38,56%	56,39%	4,42%	0,54%	0,03%	0,05%
	Ontvangen bedragen	(10)	213.725	309.298	24.477	2.979	151	305
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2022 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		6.886.303	6.914.697	6.917.761	6.917.914	6.918.219
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2022	(12)=(11)-(1)		204.434	28.394	3.064	153	305

			2023	2024	2025	2026	2027	2028
AJ 2023	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2023 in 2023	(1)	7.926.473					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2023 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						9.453.995
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2023 (100%)	(3)						1.424.957
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2023 (100%)	(4)=(2)-(3)						8.029.038
	Verwachte ontvangsten AJ 2023 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						92,30%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2022)	(6)	79,13%	20,84%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	5.863.918	1.544.054	2.566	55	1	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						7,67%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2023)	(9)	53,05%	43,98%	2,61%	0,32%	0,02%	0,03%
	Ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	326.789	270.932	16.062	1.952	99	200
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2023 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		8.005.693	8.024.322	8.026.329	8.026.429	8.026.629
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2023	(12)=(11)-(1)		79.220	18.628	2.007	100	200

			2024	2025	2026	2027	2028	2029
AJ 2024	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2024 in 2024	(1)	8.677.029					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2024 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						10.248.866
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2024 (100%)	(3)						1.360.692
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2024 (100%)	(4)=(2)-(3)						8.888.175
	Verwachte ontvangsten AJ 2024 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						92,30%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2023)	(6)	79,13%	20,84%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	6.491.379	1.709.274	2.841	61	1	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						7,67%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2023)	(9)	53,05%	43,98%	2,61%	0,32%	0,02%	0,03%

			2024	2025	2026	2027	2028	2029
	Ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	361.757	299.923	17.781	2.161	110	221
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2024 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		8.862.333	8.882.954	8.885.177	8.885.287	8.885.508
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2024	(12)=(11)-(1)		185.304	20.622	2.222	111	221

			2025	2026	2027	2028	2029	2030
AJ 2025	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2025 in 2025	(1)	9.309.918					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2025 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						10.693.719
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2025 (100%)	(3)						1.291.337
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2025 (100%)	(4)=(2)-(3)						9.402.382
	Verwachte ontvangsten AJ 2025 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						92,30%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2023)	(6)	79,13%	20,84%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	6.866.924	1.808.160	3.005	65	1	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						7,67%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2023)	(9)	53,05%	43,98%	2,61%	0,32%	0,02%	0,03%
	Ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	382.685	317.274	18.810	2.286	116	234
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2025 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		9.375.044	9.396.859	9.399.210	9.399.327	9.399.561
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2025	(12)=(11)-(1)		65.127	21.815	2.351	117	234

			2026	2027	2028	2029	2030	2031
AJ 2026	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2026 in 2026	(1)	9.858.370					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2026 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						11.167.799
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2026 (100%)	(3)						1.214.486
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2026 (100%)	(4)=(2)-(3)						9.953.314
	Verwachte ontvangsten AJ 2026 tem februari t+1							

			2026	2027	2028	2029	2030	2031
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						92,30%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2023)	(6)	79,13%	20,84%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	7.269.291	1.914.109	3.181	69	1	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						7,67%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2023)	(9)	53,05%	43,98%	2,61%	0,32%	0,02%	0,03%
	Ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	405.109	335.865	19.912	2.420	123	247
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2026 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		9.924.374	9.947.467	9.949.956	9.950.080	9.950.328
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2026	(12)=(11)-(1)		66.004	23.093	2.489	124	248

			2027	2028	2029	2030	2031	2032
AJ 2027	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2027 in 2027	(1)	10.419.822					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2027 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						11.609.066
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2027 (100%)	(3)						1.091.763
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2027 (100%)	(4)=(2)-(3)						10.517.303
	Verwachte ontvangsten AJ 2027 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						92,30%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2023)	(6)	79,13%	20,84%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	7.681.194	2.022.569	3.361	73	1	0
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						7,67%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2023)	(9)	53,05%	43,98%	2,61%	0,32%	0,02%	0,03%
	Ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	428.064	354.896	21.040	2.557	130	261
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2027 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		10.486.724	10.511.125	10.513.755	10.513.886	10.514.148
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2027	(12)=(11)-(1)		66.902	24.402	2.630	131	262

			2028	2029	2030	2031	2032	2033
AJ 2028	Ontvangen voorschot netto-opcentiemen AJ 2028 in 2028	(1)	10.958.368					
	Verwachte realisatie kohieren bruto-opcentiemen AJ 2028 (100%) inclusief staartkohieren	(2)						12.070.556
	Verwachte realisatie fiscale uitgaven AJ 2028 (100%)	(3)						1.012.272
	Verwachte realisatie kohieren netto-opcentiemen AJ 2028 (100%)	(4)=(2)-(3)						11.058.283
	Verwachte ontvangsten AJ 2028 tem februari t+1							
	Luik voorfinancieringen tem december t	(5)						92,30%
	Spreiding voorfinancieringen (zoals monitoring AJ 2023)	(6)	79,13%	20,84%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%
	Voorfinancieringen	(7)=(4)*(5)*(6)	8.076.294	2.126.605	3.534	76	1	1
	Luik ontvangen bedragen tem februari t+1	(8)						7,67%
	Spreiding ontvangen bedragen (zoals monitoring AJ 2023)	(9)	53,05%	43,98%	2,61%	0,32%	0,02%	0,03%
	Ontvangen bedragen	(10)=(4)*(8)*(9)	450.082	373.151	22.122	2.688	136	275
	Totale verwachte ontvangsten AJ 2028 tem februari t+1	(11)=(7)+(10)		11.026.131	11.051.788	11.054.553	11.054.690	11.054.966
	Afrekeningen netto-opcentiemen AJ 2028	(12)=(11)-(1)		67.764	25.657	2.765	138	275

Bron: FOD Financiën, Departement FB, waarbij de bedoelde gegevens betrekking hebben op de ramingen van de FOD Financiën die bij de federale BO 2025 voor de jaren 2024 en volgende werden opgesteld.